

The Duke of Edinburgh's International Award

**DOFE APDOVANOJIMŲ PROGRAMOS
PRAKTINIS VADOVAS**

Sveiki DoJE vadovai!

Jūsų rankose – DoJE apdovanojimų programos praktinis vadovas, sukurtas mūsų bendruomenės praktinės patirties pagrindu. DoJE bendruomenė plačiai paplitusi po pasaulį, tačiau rengdami šį leidinį daugiausia rėmėmės daugumos Jūsų, Lietuvos mokyklose vykdančių programą, gerąją praktika, pavyzdžiais, taip pat Jungtinės Karalystės ir Slovėnijos patirtimi. Nuoširdžiai dėkojame už kiekvieną komentarą, pastabą, pasiūlymą, nes tik tokiu būdu galime tobulėti.

Labai tikimės, kad šis leidinys neliks gražiai gulėti lentynoje, o bus aktyviai naudojamas ir padės Jums sėkmingai lydėti jaunuolius jų tikslų įgyvendinimo link.

Ačiū Jums, kad esate DoJE dalis!

*Šilti linkėjimai
DoJE komanda*

LIETUVA

Turinys

Kokia DofE programos esmė?.....	4
Bendrieji trukmės reikalavimai.....	7
Kodėl mokyklai verta įgyvendinti DofE apdovanojimų programą?.....	8
Kaip surinkti dalyvių grupę?.....	9
Kokios yra programos veiklos?.....	13
Grupės vedimas (mentorstė).....	14
Nuo ko pradėti?.....	16
Įvadinis užsiėmimas su DofE apdovanojimų programos dalyvių grupe.....	16
Kaip padėti jaunuoliams išsikelti tikslus?.....	18
Užsiėmimas su DofE programos dalyvių grupe.....	20
Kaip vesti kiekvienos programos dalies užsiėmimus?.....	24
Savanorstė.....	24
Kur galima savanoriauti?.....	26
Kaip padėti pasirinkti veiklą?.....	29
Užsiėmimo planas.....	30
Įgūdžių dalis.....	32
Kaip padėti pasirinkti?.....	33
Užsiėmimo planas.....	34
Aktyvi veikla.....	37
Kuo užsiėmti aktyvios veiklos srityje?.....	38
Kaip padėti pasirinkti?.....	39
Užsiėmimo planas.....	39
Refleksija.....	41
Metodas dalyvių motyvacijai stiprinti.....	46
Veiklų kalendorius.....	46
Kas yra eDofE?.....	48
Kaip vyksta kvalifikacijos kėlimas?.....	49
Kas yra kokybės vizitas?.....	50
Ką turėčiau žinoti apie apdovanojimų ceremoniją?.....	54
Kaip Edinburgo hercogo apdovanojimų programos komandai dirbti kartu?.....	57
Literatūra.....	59
Priedai.....	60

Kokia DofE programos esmė?

The Duke of Edinburgh's International Award (DofE apdovanojimų programa) yra pasaulyje gerai žinoma neformalaus ugdymo(si) programa jaunimui.

Programa sukurta 1956-ais metais jo didenybės princo Filipo (Prince Philip) iniciatyva kartu su vokiečių edukologu Kurtu Hahnu (Kurt Hahn) ir aktyviu mokymosi iš patirties idėjų skleidėju, patyrusiu alpinistu, pirmuoju įkopusiu į Everestą, lordu Džonu Hantu (John Hunt). Nuo tada programoje dalyvavo daugiau nei 8 milijonai jaunuolių iš 140-ies pasaulio šalių. Nuo 2006 metų programa įgyvendinama ir Lietuvoje, anksčiau ji buvo žinoma „Tarptautinių jaunimo apdovanojimų vardu“. DofE programa jau 60 metų koordinuojama iš centrinės būstinės Londone.

DofE tarptautinių apdovanojimų programa yra išskirtinė ugdymosi programa jauniems žmonėms nuo 14 iki 24 metų, padedanti jiems ugdyti savo talentus, mokytis iš patirties įveikiant iššūkius ir įprasminant savo laisvalaikį.

Filosofija

Dalyvaudami DofE apdovanojimų programoje jaunuoliai išsikelia asmeninio tobulėjimo tikslus. Kadangi kiekvienas žmogus yra unikalus, jaunuolių tikslai taip pat yra individualūs. Siekdami savo tikslų, jaunuoliai dalyvauja reguliariuose susitikimuose su programos vadovais, kurie padeda įveikti kylančius iššūkius, atrasti vidinę motyvaciją tobulėti. Vadovai taip pat padeda pastebėti vykstantį pokytį, atpažinti situacijas, kuriose jaunas žmogus ugdomi efektyviausiai.

DofE apdovanojimų dalyviai nekonkuruoja tarpusavyje, kiekvienas tobulina savo paties asmenybę. Net jei programos dalyviai vykdo tą pačią veiklą, pasirinkti tikslai ir jų siekimo greitis gali visiškai skirtis dėl turimų gebėjimų, aplinkos poveikio, ankstesnės patirties. Kadangi programos tikslas yra tapti geresniu žmogumi nei buvau vakar, o ne aplenkti kitą, praktiškai visi dalyviai, parodę atkaklumą ir užsispyrimą, pasiekia savo tikslus. Geresnis savęs pažinimas ir asmeninių iššūkių įveikimas tampa didžiausiu apdovanojimu jaunam žmogui.

Principai

DofE apdovanojimų programa remiasi **10 principų**, kurių reikia paisyti:

Individualumas

Dalyviai susikuria savo programą, skatinančią jų asmeninius poreikius, norus ir galimybes. Kiekvienas dalyvis programą pradeda vykdyti nuo to lygio, kuris jam priimtinausias. Apdovanojimo siekiama tiek laiko, kiek dalyviui prireikia (atsižvelgiant į formaliuosius DofE programos reikalavimus).

Nekonkuravimas

Apdovanojimų programoje dalyviai lyginami ne vieni su kitais, o kiek kiekvienas pažengė savo užsibrėžto tikslo link. Tai asmeninis iššūkis, o ne varžymasis tarpusavyje.

Prieinamumas

Bet kuris jaunuolis, palydimas DofE vadovo – jaunimo grupės mentoriaus, gali gauti programos apdovanojimą, nepriklausomai nuo asmens gebėjimų, lyties, kilmės, gyvenamosios vietos.

Laisvas pasirinkimas

Programos dalyviai laisvai pasirenka programos vykdymą, dalyvavimo pobūdį ir trukmę, veiklose dalyvauja savo laisva valia.

Tobulėjimas

Dalyvavimas programoje skatina asmeninį ir socialinį augimą, dalyviai įgyja vertingos patirties bei įgūdžių, didėja jų pasitikėjimas savimi, ima geriau pažinti savo aplinką ir bendruomenę, tampa atsakingais piliečiais.

Subalansuotumas

Apdovanojimų programa, įtraukianti dalyvius į skirtingas veiklas, paremta pusiausvyra tarp proto, fizinės ištvermės ir bendruomeniškumo.

Progresyvumas

Kiekviename programos lygyje apdovanojimo siekimas palaipsniui iš dalyvio reikalauja vis daugiau laiko, įsitraukimo ir atsakomybės.

Įkvėpimas

Apdovanojimas įkvėpia dalyvius viršyti savo lūkesčius. Jie skatinami pasirinkti iššūkius ir tikslus, siekti užsibrėžtų tikslų ir tobulėjant sėkmingai baigti programą.

Ištvermingumas

Iššūkių įveikimas reikalauja atkaklumo ir pasiryžimo. Dalyviai gali jaustis išsigandę, gali kilti noras pasiduoti, tačiau jie skatinami tęsti veiklą ir pajusti pasiekimo džiaugsmą, kai sužino, kad įveikė iššūkius ir labiau pažino save.

Mėgavimasis

Dalyvavimas programoje dalyviui bei apdovanojimų vadovui turi būti malonus, teikiantis pasitenkinimą ir apdovanojantis.

PATARIMAS. Siūlome visus šiuos principus aptarti su dalyviais vieno pirmųjų užsiėmimų metu.

Programos lygiai

Bronzos ženklelio gali siekti jaunuoliai nuo 14-os metų. Šis programos lygis turi keturias veiklas, kuriose dalyvis siekia savo tikslų: paslaugos, įgūdžiai, aktyvi veikla ir žygis. Žygis gamtoje trunka 2 dienas ir 1 naktį, o likusiose veiklose dalyvaujama mažiausiai 3 mėnesius. Veikla, kuri jaunuoliui patinka labiausiai, vykdoma 6 mėnesius. Pabaigti bronzos lygmenį užtrunka mažiausiai 6 mėnesius.

Sidabras. Norint siekti sidabro apdovanojimo, reikia būti mažiausiai 15-os metų amžiaus. Sidabro lygmenį, kaip ir bronzos, sudaro keturios veiklos (paslaugos, įgūdžiai, aktyvi veikla ir žygis), tačiau jų trukmė yra ilgesnė. Žygis gamtoje trunka 3 dienas ir 2 naktis, o likusiose veiklose dalyvaujama mažiausiai 6 mėnesius. Jaunuoliai, kurie neturi bronzos ženklelio ir iškart siekia sidabro, turi papildomus 6 mėnesius vykdyti užduotis vienoje iš trijų programos dalių – paslaugų bendruomenei, įgūdžių lavinimo arba sportinės veiklos. Taigi, jau turintiems bronzos ženklelį jaunuoliams pasiekti sidabro ženklelį užtrunka mažiausiai 6 mėnesius, o iškart sidabro siekiantiems – 12 mėnesių.

Aukso ženklelio gali siekti vyresni negu 16-os metų asmenys. Kitaip nei siekiant bronzos ir sidabro ženklelių, dalyvis išsikelia penkių veiklų tikslus: įgūdžių lavinimo, aktyvios veiklos, paslaugų bendruomenei, žygio dalies ir rezidavimo projekto. Pirmosios trys veiklos vykdomos vienerius metus, o jei dalyvis nedalyvavęs sidabro lygmens programoje – pridedami papildomi 6 mėnesiai. Žygis gamtoje vyksta 4 dienas ir 3 naktis ir dažniausiai kelia ypatingus iššūkius (pvz.: alpinizmas, plaukimas kalnų upe, žygis dykuma). Rezidavimo projektas trunka 5 dienas ir 4 naktis, jo metu dalyviai įgauna neįkainojamos tarptautinės patirties. Sidabro ženklelius turintys jaunuoliai auksą gali pasiekti po 12 mėnesių, o neturintys – anksčiausiai po 18 mėnesių.

Bendrieji trukmės reikalavimai

DofE apdovanojimas negali būti pasiektas per trumpesnę laiką dirbant intensyviau, nes vienas programos tikslų – padėti jaunam žmogui išsiugdyti įsipareigojimo jausmą tam tikrai veiklai ar užduočiai, skiriant tam laiko. Dalyvis turėtų atkakliai siekti išsikeltos tikslo ne trumpiau nei šie minimalūs laiko intervalai ir veiklos:

	Aktyvi veikla	Įgūdžiai	Paslaugos	Plius...	Žygis
Bronza	3 mėnesiai	3 mėnesiai	3 mėnesiai	Visi dalyviai turi papildomai dar 3 mėn. tęsti veiklą pasirinktoje programos dalyje	2 dienos + 1 naktis
Sidabras	6 mėnesiai	6 mėnesiai	6 mėnesiai	Neturintys bronzos ženklelio dalyviai turi papildomai dar 6 mėn. tęsti veiklą pasirinktoje programos dalyje	3 dienos + 2 naktys
Auksas*	12 mėnesių	12 mėnesių	12 mėnesių	Neturintys sidabro ženklelio dalyviai turi papildomai dar 12 mėn. tęsti veiklą pasirinktoje programos dalyje	4 dienos + 3 naktys

* Papildomas aukso lygio reikalavimas – rezidavimo projektas, kuris trunka 5 dienas ir 4 naktis

Kodėl mokyklai verta įgyvendinti DofE apdovanojimų programą?

Šiuo metu, kai kiekvienai ugdymo organizacijai ypač aktualus klausimas, kaip suspėti ir būti nuolat progresuojančios visuomenės priekyje, atliepiant įvairių švietimo ir nacionalinių strateginių dokumentų keliamus reikalavimus bei XXI a. diktuojamus lūkesčius, ypatingą dėmesį verta skirti neformaliojo ugdymo programų pasirinkimui. Kad jaunuoliai susidomėtų siūloma neformaliojo švietimo programa, jie turi matyti aiškią naudą tiek trumpalaikėje, tiek ilgalaikėje perspektyvoje. Lygiai taip pat ir jūs, organizacijų atstovai, turite matyti programos kuriamą pridėtinę vertę.

Programos nauda organizacijai:

- DofE programa padeda pripažinti jūsų organizacijoje vykdomą veiklą tarptautiniu mastu, parodo neformaliojo ugdymo veiklos vykdymo kokybės standartą (tik licencijuotos organizacijos gali vykdyti programą).
- Organizacijos darbuotojams sudaromos galimybės dalyvauti tarptautiniuose seminaruose, mokymuose, stažuotėse ES valstybėse ar net už Europos ribų.
- Programos vadovai, žygio vadovai, koordinatoriai reguliariai dalyvauja akredituotuose progresyviuose mokymo kursuose.
- Nacionalinis DofE programos centras rūpinasi organizacijos, licencijuotos įgyvendinti DofE apdovanojimų programą, interesų atstovavimu ir viešiniu spaudoje, internete.
- DofE programa suteikia formą, sujungiančią įvairias jūsų organizacijoje vykdomas užimtumo veiklas ir būrelius. Pastebima, kad programa skatina ir įstaigos darbuotojų bendradarbiavimą, bendro tikslo siekimą. Taip pat pastebima, kad programą palankiai vertina ir mokinių tėvai, didėja jų pasitikėjimas ugdymo įstaiga.
- Programa padeda užmegzti naudingus ryšius bendruomenėje: su vietos verslininkais, kitomis ugdymo įstaigomis, galiausiai su jaunuolių tėvais.
- Programą, kaip išskirtinį neformaliojo ugdymo standartą, rekomenduoja Švietimo ir mokslo ministerija.

- Programa suteikia galimybę organizacijai kiekvienais metais kaupti patirtį bei puoselėti pozityvaus jaunimo įtraukimo į prasmingą ir tikslingą veiklą tradicijas ir taip stiprinti ryšius su aktyviu ir siekiančiu asmeninio tobulėjimo jaunuimu.

Programos nauda dalyviams:

- Gyvenimo planavimo įgūdžių ugdymasis (karjeros planavimas) [7].
- Socialinių-emocinių kompetencijų plėtojimas, kuris įvertinamas oficialiai, įteikiant tarptautinį plačiai žinomą ir pasaulyje pripažįstamą apdovanojimą.
- Individualios pažangos augimas.
- Papildomi balai stojant į daugelį Jungtinės Karalystės universitetų.

Kaip surinkti dalyvių grupę?

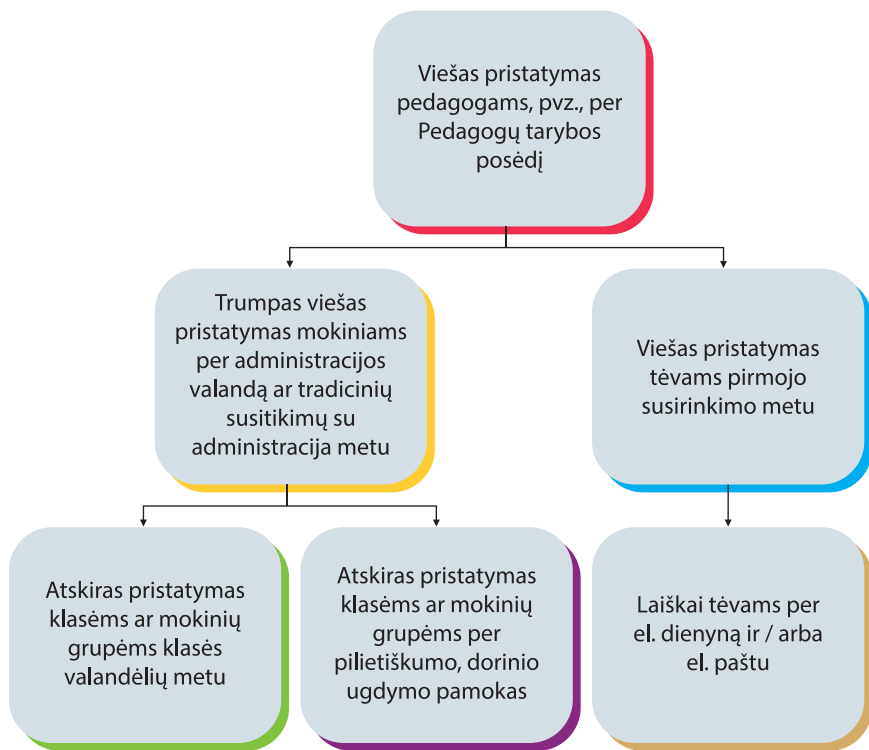
Dalyvių grupės surinkimas vienas svarbiausių sėkmingo programos įgyvendinimo veiksmų. Praktika rodo, kad informaciją paskleisti galima keletu būdų:

- stendai, plakatai;
- susitikimai klasėse iki 30 mokinių;
- viešas pristatymas bendrame susirinkime;
- žinutės el. dienoje, el. paštu;
- pristatymas tėvams per bendrus susirinkimus;
- pristatymas tėvams el. dienos žinute, el. paštu.

Efektyviausias programos pristatymas jaunuolių grupėms iki 30 žmonių, nes tokiu atveju sukuriama jauki atmosfera, mokiniai drąsiau pateikia klausimų.

Tinkamai pradžiai, ypač kai programa įgyvendinama pirmus metus, labai svarbu gerai apgalvoti dalyvių grupės rinkimo strategiją. Jei jūsų mieste ar miestelyje yra mokykla ar organizacija, kuri jau įgyvendina DofE programą, labai rekomenduojame į pristatymą pasikviesti programos dalyvius, kad jie papasakotų apie ją.

Žinoma, kiekviena organizacija geriausiai pažįsta savo bendruomenės narius, tačiau žemiau pateikiame dalyvių grupės surinkimo schemą, kuri išbandyta sėkmingai programą vykdančiose mokyklose, turinčiose daugiau nei 20 dalyvių.

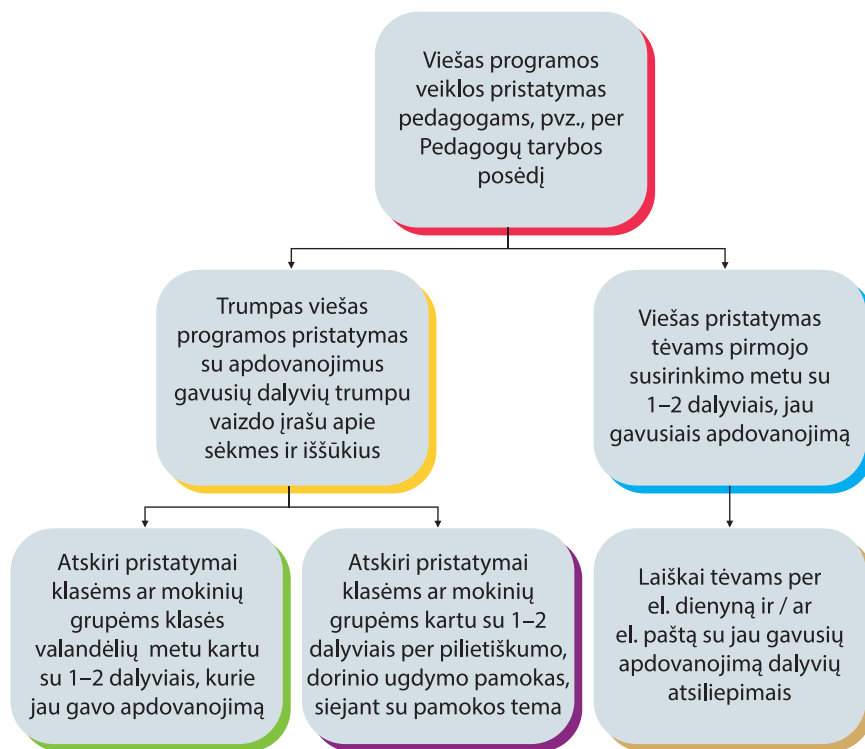

1 pav. Dalyvių grupės surinkimo schema, kai grupė renkama pirmą kartą

Pateiktoje schemoje matote, jog pirmiausia su programa supažindinami pedagogai, tuomet ji trumpai pristatoma mokiniams bendrame susitikime, kuriame dalyvauja daugiau nei 30 mokinių. Labai svarbu, kad mokiniai išgirstų programos pavadinimą, tikslą, veiklų sritis ir matytų nuorodas, kur galėtų pasiskaityti plačiau. Vėliau rekomenduojama programą pristatyti atskirose grupėse ar klasėse, kuriose ne daugiau kaip 30 mokinių. Apie programą anksčiau jau girdėję mokiniai išsamiai supažindinami su veiklomis, naudomis, procesu. Vertėtų apgalvoti, kokių klausimų gali kilti mokiniams, ir pasirengti atsakymus. **Taip pat svarbu jau žinoti jums tinkamą susitikimų su mokiniais laiką ir jį paskelbti.**

Rekomenduojame asmeniškai pakviesti dalyvauti tuos mokinius, su kuriais turite stiprų ir pozityvų kontaktą bei kurie yra klasės ar mokyklos pozityvieji lyderiai. Tokiu būdu, tikėtina, sustiprinsite kitų mokinių norą dalyvauti programoje.

Puiku, jei pavyksta skirti laiko ir programą pristatyti tėveliams per pirmą bendrą susirinkimą, kuris paprastai mokykloje vyksta rugsėjo mėnesio pabaigoje. Tėvai, supratę programos naudą vaikų ugdymui, gali motyvuoti savo vaikus plačiau pasidomėti ir įsitraukti į programą. Ne visiems iškart pavyksta įsiklausyti į programos esmę ir suprasti naudą, todėl verta išsiųsti laišką, pasinaudojant el. dienynu ir / arba el. paštu, jame nurodyti tikslą, veiklas, naudą, užsiėmimų dažnumą ir laiką.

2 pav. Dalyvių grupės surinkimo schema, kai grupė renkama ne pirmą kartą

Nėra abejonių, kad sėkmingą dalyvių grupės surinkimą labai lemia programos vadovų entuziazmas, motyvacija, lyderio savybės. Taip pat tiek grupės surinkimui, tiek programos vykdymui labai svarbus mokyklos administracijos palai-
kymas, DofE programai suteikiama reikšmė. Štai, pavyzdžiui, Jonišio „Saulės“ mokykla tradicinio bendruomenės renginio metu įteikia oficialų DofE progra-
mos dalyvio patvirtinimą, o tai puiki motyvavimo priemonė jau esamiems dalyviams ir paskatinimas kitiems mokiniams prisijungti prie programos ir siekti asmeninių tikslų.

„Rugsėjo pradžioje aš, žygių vadovas ir buvę bei esami dalyviai susikviečiame I–II klasių mokinius į Aktų salę per klasės valandėlę (ji pas mus visada penktadieniais 2 pamoka) ir darome pristatymą. Aš trumpai pristatau esmę, o dalyviai – savo patirtis, nuotykius. Fone per multimediją rodome nuotraukas. Šiomet galėsime pasinaudoti ir kurta vaizdo medžiaga (toks buvo žygio tikslas).

Tuomet susidomėjusieji jau atėjo pas mane į kabinetą, kur papasakojau plačiau, paanalizavom „Vilijos“ lapą. Išdalinau sutartis. Kai grįžo su jau pasirašytom sutartim, vėl sėdom krūvon, mąstėm apie tikslus, bandėm pažindintis. Vėliau ir SMART metodiką naudojome.“

Viktorija, DofE vadovė nuo 2015 m.

„Dalyvių grupę surinkti padėjo nuoseklus planas, pristatymai tokia seka: pedagogai, tėvai, mokiniai. Turėjau galimybę programą pristatyti administracijos valandos metu kartu su kita svarbia informacija ir net atskiriems koncentrams. Vėliau programą ir jos teikiamas galimybes pristaciau atskiroms mokinių klasėms arba grupėms per klasės valandėles arba dorinio ugdymo pamokas. Kiekvienas pristatymas trukdavo apie 20 minučių, kartu su prezentacija būdavau pasiruošusi sutarčių kopijų, apmokėjimo informacijos lapelių, lankstinukų tėvams. Susido-
mėję mokiniai galėjo pasiimti sutartį, lankstinuką, apmokėjimo informaciją ir namuose kartu su tėvais apsispręsti dalyvauti ar ne.“

Laura, DofE vadovė nuo 2016 m.

„Dirbu progimnazijoje, turiu galimybę per el. dienyną „Tamo“ matyti, kada mokiniams sukanka 14 metų, todėl kiekvienam sulaukusiam 14 metų kaip gimtadienio sveikinimą išsiunčiu džiaugsmingą laišką, kad pagaliau jis gali tapti DofE dalyviu. Dauguma susidomi ir taip DofE dalyvių grupė auga.“

Rasa, DofE vadovė nuo 2009 m.

Kokios yra programos veiklos?

Jaunimas, dalyvaudamas 5 programos dalyse vykdo šias veiklas:

Paslaugos, savanorystė

Dalyviai teikia paslaugas savo bendruomenei, užsiima savanoriška veikla ir ugdomi socialinę atsakomybę.

Aktyvi veikla

Jaunuoliai yra skatinami gerinti savo fizinę formą, ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius, rūpintis savo fizine bei psichikos sveikata.

Įgūdžiai

Įgalina jaunos žmones atpažinti ir ugdyti savo talentus, skatina pasitikėjimą savimi, verslumą.

Žygis

Jauni žmonės ugdomi komandinio darbo įgūdžius, išmoksta pozityviai spręsti konfliktus, pradeda labiau rūpintis savo aplinka.

Rezidavimo projektas

Dalyviai įgyja naujos patirties bendraudami ir dirbdami su jiems nepažįstamais žmonėmis, nepažįstamoje aplinkoje dėl bendro tikslo. **Tik siekiantiems aukso ženklelio.**

Grupės vedimas (mentorystė)

DofE programos grupės vedamos mentorystės principu. Mentorius – tai Jūs – grupės vadovas, kuris vadovaudamas ir konsultuodamas vedate dalyvius tikslų link. Mentorius, kaip patyręs asmuo, padeda dalyviams išsikelti tikslus, siekti jų ir konsultuoja vykdant kasdienę veiklą. Mentorius ir dalyvių santykis yra gana neoficialus, grindžiamas prieraišumo, pasitikėjimo ir partnerystės ryšiais.

Pateikiame keletą iliustracijų, kokiomis savybėmis mentorius turėtų pasižymėti ir kokiomis neturėtų pasižymėti:

Mentorius turi būti

- Geras klausytojas
- Draugiškai kritiškas
- Konsultuojantis
- Sektinas pavyzdys
- Socialinių ryšių kūrėjas
- Motyvuojantis
- Paskatinantis

Mentorius neturi būti

- Psichoterapeutas
- Auklė
- Priekaištingas
- Finansinės naudos teikėjas
- Tėvas / mama
- Nurodinėjantis
- Bosas

Taip pat ką mentoriumi patartina daryti ir ko geriau vengti:

Būtinai darykite:

- Įvertinkite bet kokią asmeninę pažangą
- Aktyviai klausykitės
- Pateikite tinkamų klausimų
- Atsirikokite nuo asmeninių minčių ir jausmų
- Elkitės kaip tinkamas pavyzdys
- Atlikite viską laiku
- Laikykitės vertybių
- Būkite atviras
- Būkite malonus ir pagarbus

Venkite:

- Galvoti, kad viskas pasikeis per vieną naktį
- Šokti tiesiai į sprendimų priėmimą
- Pasiteisinimų
- Būti tėvu / mama
- Kišti savo asmenines vertybes ir požiūrį
- Būti pernelyg uždaras ir baugštus
- Elgtis taip, tarsi neklystumėte
- Apkalbėti kitus
- Daugiau kalbėti nei klausytis

Mentorystės įgūdžiai:

Aktyvus klausymasis

Labai svarbu tinkamai klausytis: prisiminkite, kad kalbant apie jausmus, būtina paklausti ir apie faktus, kalbant apie faktus, nepamiršti jausmų, apibendrinant pavyzdžiais, visada geras sakinys: „Papasakok daugiau, prašau“.

Savirefleksijos skatinimas

Tam tikri klausimai atveria arba užsklendžia, visada tinka atspindėti jausmus, pavyzdžiui, pasakyti: „Aš matau, kad tu pyksti“, „Kas tau kelia nerimą?“, „Kas galėtų padėti, kaip manai?“

SVARBU. Klausimai, kurie prasideda „Kodėl?“, dažniausiai priimami kaip kaltinimai, jų reikėtų vengti.

Atvirų klausimų naudojimas vietoj uždarų

Pavyzdžiui, užuot klausus: „Ar ši veikla tikrai tau tinka?“, vertėtų klausti: „Kaip nusprendei pasirinkti būtent šią veiklą?“ arba užuot klausus: „Ar ši veikla padės tau pasiekti tikslą?“, vertėtų klausti „Kokia nauda iš veiklos, kurią pasirinkai? Kaip ji padės tau pasiekti tikslą?“

Nuo ko pradėti?

Įvadinis užsiėmimas su DofE apdovanojimų programos dalyvių grupe

Pirmas susitikimas su DofE programos dalyvių grupe turėtų būti skirtas programos filosofijai pristatyti, programos principams aptarti, bendriems susitarimams priimti. Taip pat dalyviai supažindinami su S.M.A.R.T. tikslų formulavimo metodika ir jos panaudojimu keliantis tikslus, todėl pridėdame tikslų kėlimosi lapą (1 priedas).

Tikslas – supažindinti DofE programos dalyvius su programos filosofija, principais, veiklų kryptimis ir kt.

Priemonės: 3–4 skirtingų spalvų balionai (tiek, kiek dalyvių), žymiklis, rašikliai, tikslų kėlimosi lapas (1 priedas), prezentacija (2c priedas), kompiuteris su garso kolonėlėmis arba muzikos grotuvas muzikiniam fonui.

Laikas	Veikla	Igyvendinimas	Priemonės
5 min.	Susipažinimas	Dalyviams išdalijame po 1 balioną, paprašome prisipūsti ir užrišti mazgelį viršuje, kad neišsileistų. Paprašome ant baliono užsirašyti vardą. Tuomet paskelbiame užduotį – kol groja muzika, balionus reikia išlaikyti ore taip, kad jie nepaliestų grindų, tačiau negalima jų laikyti rankose. Muzikai nutilus dalyviai turi greitai pasiimti bet kurį balioną. Įjungiamo muziką, dalyviai žaidžia su balionais, muzikai nutilus (po 30 sek.), paprašome rasti žmogų, kurio vardas užrašytas ant jų turimo baliono ir pasikalbėjus su juo surasti 3 tarpusavio panašumus. Po 2 min. vėl įjungiamo muziką ir žaidžiame su balionais, muzikai nutilus (po 30 sek.), dalyviai turi sustoti grupelėmis pagal balionų spalvą ir taip pat atrasti visus vienijančių panašumų.	3–4 skirtingų spalvų balionų tiek, kiek yra dalyvių. Žymiklis. Muzikos grotuvas.
10 min.	DofE programos filosofijos, principų, veiklų pristatymas	Pristatoma programos filosofija ir principai, trumpai aptariami principų pavyzdžiai.	Multimedija (2c priedas)
15 min.	S.M.A.R.T. tikslų formulavimo metodikos pristatymas	Dalyviams pristatoma tikslų formulavimo metodika S.M.A.R.T., paaiškinama, kad tikslas turi atitikti joje numatytus kriterijus, t. y. turi būti konkretus, išmatuojamas, įgyvendinamas, prasmingas, apibrėžtas laike.	S.M.A.R.T. tikslų formulavimo metodika (žr. žemiau)
10 min.	Tikslų kėlimosi pratybos	Dalyvių prašoma pagalvoti, kokių tikslų jie norėtų siekti, kur ir kokia veikla užsiimdami jie galėtų tai daryti.	Tikslų kėlimosi lapas (1 priedas)

Kaip padėti jaunuoliams išsikelti tikslus?

Tikslų formulavimo metodika S.M.A.R.T. padeda formuluoti tikslą, remiantis penkiais kriterijais. Šiuo atveju, žodis S.M.A.R.T. yra akronimas, kuriame simboliškai užkoduoti penki esminiai tikslų formulavimo principai. Kiekviena iš penkių raidžių žymi pirmąją anglų kalbos žodžio, apibūdinančio tam tikrą tikslui keliamą kriterijų, raidę:

S

ang. Specific – konkretus. Bet kuris tikslas turi būti labai konkretus. Tai reiškia, jog tikslo formuluotė turi būti labai aiški. Turi būti suprantama ir akivaizdu, ką konkrečiai reikia padaryti. Tikslas turi būti išsamiai aprašytas: ką, kaip, kas, kada.

[Geras pavyzdys.](#) Nuo š. m. kovo mėnesio 1 d. kiekvieną pirmadienio, trečia-dienio ir penktadienio rytą 7.00 val. nubėgti ne trumpesnį kaip 3 km atstumą.
[Blogas pavyzdys.](#) Pradėti sveikai gyventi.

M

ang. Mesurable – išmatuojamas. Tikslas turi būti išmatuojamas, t. y. turi būti aiškiai įvardyta, kokius rodiklius ar kriterijus matuosime po numatyto termino. Turi būti apibrėžta, kaip ir pagal ką įvertinsim, ar tikslas buvo įgyvendintas ar ne. Tai svarbu ir norint įvertinti tikslo įgyvendinimo progresą. Tikslas, kurio neįmanoma pamatuoti, negali būti įgyvendintas.

[Geras pavyzdys.](#) Noriu iki š. m. gegužės mėnesio 1 d. numesti ne mažiau kaip 10 kg svorio, pradėdamas laikytis dietos ir lankydamasis treniruoklių salėje ne rečiau kaip du kartus per savaitę.

[Blogas pavyzdys.](#) Atrodyti gražiau.

A

ang. Achievable – įgyvendinamas. Tikslas turi būti įgyvendinamas, realus. Formuluodami tikslą jaunuoliai patys turi tvirtai tikėti, kad gali jį įgyvendinti. Tikslas gali būti iššūkis, tačiau reikia būti tikriems, kad jį įgyvendinti yra įmanoma. Tikslas turi būti motyvuojantis. Neįgyvendinamas tikslas nemotyvuos imtis veiksmų. Tačiau per daug paprastas tikslas, itin lengvai įgyvendinamas,

nesuteiks galimybės tobulėti. Todėl tikslas turi sukurti bent minimalų iššūkį, tačiau turi būti ne per daug sudėtingas, kad jį būtų galima įgyvendinti.

[Geras pavyzdys](#). Noriu iki metų pabaigos savo banko sąskaitoje būti sukaupęs 1000 eurų, pradėdamas dirbti samdomą darbą nuo šio mėnesio bei dirbdamas pagal autorines sutartis kiekvieno mėnesio du savaitgalius ir nuolat stebėdamas savo išlaidas, vengdamas nereikalingų ir nebūtinų finansinių išlaidų.

[Blogas pavyzdys](#). Noriu per vieną mėnesį uždirbti 10 000 eurų (jeigu įprastos vidutinės mėnesio pajamos yra keli šimtai eurų).

R

ang. Relevant – **prasmingas**. Tikslas turi būti prasmingas, susietas su gyvenimo lūkesčiais ir gyvenimo tikslais. Taip pat tikslas turi būti susijęs su įsitikinimais, požiūriu, nuostatomis, pasaulio suvokimu ir jokia būdu negali jiems prieštarauti. Kitu atveju jaunuoliai neturės motyvacijos tikslą įgyvendinti. Svarbu aiškiai žinoti, kodėl šis tikslas yra svarbus visame siekių ir tikslų kontekste, kaip jis yra susijęs su siekiamais teigiamais gyvenimo pokyčiais.

[Geras pavyzdys](#). Norėdamas mokslo metų pabaigoje nuvykti stovyklą, turiu per metus sutaupyti 500 eurų.

[Blogas pavyzdys](#). Noriu laimėti sporto varžybas (jeigu Jums sporto varžybos niekada nebuvo svarbios ir sportiniai pasiekimai neturi svarbos jokiaje gyvenimo srityje).

T

ang. Timed – **apribotas laike**. Tikslas turi būti apribotas laike, t. y. turi būti numatyta tikslo įgyvendinimo pradžia ir pabaiga. Svarbu yra tinkamai įvertinti, kiek laiko reikia tikslui įgyvendinti. Tikslui numatytas įgyvendinimo terminas turi būti priimtinas jaunuoliams, jie turi patys tikėti, jog konkretų tikslą gali įgyvendinti per numatytą laiką. Tačiau nereikėtų tikslo įgyvendinimui skirti gerokai per daug laiko, jeigu gali jį įgyvendinti greičiau. Užduotis „paima“ visą jai numatytą laiką, todėl norėdami likti produktyvesni, formuluodami tikslus jaunuoliai turi numatyti tokį tikslo įgyvendinimo terminą, kuris jiems būtų priimtinas, realus, bet su šiokiu tokiu iššūkiu, kad galėtų patys tobulėti. Tokiu būdu galės atskleisti savo potencialą ir jį ugdyti.

[Geras pavyzdys](#). Šiandien 18.00 val. pradėti rašyti referatą pasirinkta tema ir pabaigti iki vidurnakčio.

[Blogas pavyzdys](#). Parašyti referatą.

Apibendrinimas

Kuo aiškiau yra įvardijamas tikslas, tuo paprastesnis ir lengvesnis jo įgyvendinimo procesas. Naudojantis S.M.A.R.T. tikslų formulavimo metodu tikslas yra aiškiai ir konkrečiai įvardijamas, numatomi matavimo / progreso stebėjimo kriterijai, įvardijamas įgyvendinimo terminas, įsitikinama, kad tikslą išties įmanoma pasiekti, nors jis ir sukuria tam tikrų iššūkių, verčiančių asmenį tobulėti, ir suvokiama to tikslo svarba / prasmė.

Užsiėmimas su DofE programos dalyvių grupe

Suprantame, kad tikslų išsikėlimas yra gana ilgas ir įdomus procesas, kurio metu DofE dalyviams ypač reikės jūsų pagalbos. Rekomenduojame neskubėti ir skirti pakankamai laiko padėti jaunuoliams suprasti, kodėl svarbu tinkamai suformuluoti tikslus, tokiu būdu padėsite jiems sėkmingai siekti tikslų ir tobulėti.

Žemiau pateikiame tikslų užrašymo lapą, kuris puikiai tinka pirmam užsiėmimui, svarbu pažymėti, kad veiklų eiliškumas neturi reikšmės, t. y. jei pradėsite nuo aktyvios veiklos, tai siūlome ir pradėti pildyti šią skiltį. Paprašykite DofE dalyvių pabraukti lygį, kuriame dalyvauja.

Pateikiame tikslų išsikėlimo užsiėmimo su DofE dalyvių grupe pavyzdį. Popierinį šio pavyzdžio variantą siūlome naudoti prieš dalyviams registruojantis ir užrašant tikslus eDofE profilyje. Kopijavimui skirtą tikslų lapą rasite knygelės gale (1 priedas).

Dalyviai, kurie jau žino, ką norėtų veikti bent vienoje srityje ir kokio tikslo nori siekti, gali pradėti veikti iškart. Kiti gali sulaukti kiekvienos programos dalies užsiėmimų ir tada nuspręsti.

Planuok savo tobulėjimą dabar!¹

Bronza

Sidabras

Auksas

Vardas..... Eglė Pranskevičiūtė
Pradžia..... 2017-09-25
DofE vadovas..... Milda Klusienė

SAVANORYSTĖ	
Pradžia – pabaiga	<i>2017-09-26 – 2018-04-01</i>
Veiklos kryptis (pvz.: pagalba žmonėms, aplinkosauga)	<i>Pagalba vaikams</i>
Konkrety veikla (pvz.: malkų prinešimas negaliam kaimynui, upių krantų valymas)	<i>Vaikų dienos centro ugdytinių užimtumo organizavimas</i>
Kur savanoriausiu?	<i>Vaikų dienos centras „Gelbėkit vaikus“, Upės g. 2</i>
Koks tikslas?	<i>Nuo rugsėjo 26 d. iki balandžio 1 d. vieną kartą per savaitę (ketvirtadieniais) po vieną valandą organizuoti ir įgyvendinti vaikų užimtumą dienos centre „Gelbėkit vaikus“, gaminant rankdarbius.</i>
Ko išmoksiu?	<i>Išmoksiu bendrauti ir bendradarbiauti, dirbti komandoje su kitais savanoriais. Taip pat išmoksiu įvairių rankdarbių, nes reikės ruošti užsiėmimams.</i>
Veiklos vadovo ² vardas, tel., el. p.	<i>Vaikų dienos centro direktorė Indrė Dambrauskienė, 8650004000, vdc@gmail.com</i>

¹Pateikiamas pavyzdys, kaip pildyti šį lapą. Drąsiai improvizuokite, naudokite savo patirtį

²**Veiklos vadovas** – suaugęs savanoris, kuris padeda tobulėti jgūdžių, paslaugų ar aktyvios veiklos srityse. Veiklos vadovas, reguliariai bendraudamas su DofE dalyviu, teikia instrukcijas, patarimus ir reikiamą palaikymą. Veiklos vadovas gali atlikti vertintojo ir DofE vadovo vaidmenis. .

AKTYVI VEIKLA

Pradžia – pabaiga	<i>2017-09-30 – 2018-01-15</i>
Veiklos kryptis (pvz.: krepšinis, joga)	<i>Aerobika</i>
Konkreti veikla (pvz.: gerinti kamuolio varymosi greitį, išmokti ir tinkamai atlikti 10 jogos asanų)	<i>Aerobikos judesių mokymasis</i>
Kur užsiimsiu šia veikla?	<i>Aerobikos būrelyje mokykloje</i>
Koks tikslas?	<i>Nuo rugsėjo 30 d. iki sausio 15 d. kiekvieną antradienį 15.30 val. lankysiu aerobikos treniruotes ir išmoksiu 15 aerobikos judesių ir jų junginių.</i>
Ko išmoksiu, kokius įgūdžius gerinsiu?	<i>Tapsiu fiziškai stipresnė, formuosiuosi sveikos gyvensenos įgūdžius.</i>
Veiklos vadovo vardas, tel., el. p.	<i>Aerobikos būrelio vadovė Irena Vidžiūnienė, 876543210, irena@gmail.com</i>

ĮGŪDŽIAI

Pradžia – pabaiga	<i>2017-09-20 – 2018-01-29</i>
Veiklos kryptis (pvz.: medijos ir komunikacija, muzika)	<i>Kalbų mokymasis</i>
Konkreti veikla (pvz.: trumpų vaizdo klipų kūrimas, mokymasis groti gitara)	<i>Italų kalbos mokymasis</i>

Kur užsiimsiu šia veikla?	<i>Mokysiuosi savarankiškai</i>
Koks tikslas?	<i>Nuo rugsėjo 20 d. iki sausio 29 d. kiekvieną dieną išmoksi po 30 italų kalbos žodžių ir frazių, kad po 3 mėnesių mokėčiau kalbą A1 lygiu.</i>
Ko išmoksiu, kokia nauda?	<i>Įgysiu italų kalbos pagrindus, galėsiu panaudoti kelionėje į Italiją, lavinsiu atmintį.</i>
Veiklos vadovo vardas, tel., el. p.	<i>Italų kalbos mokytoja Stefaniya Limone, 876543210, limones@italiavisit.it</i>

Ar galima keisti veiklą ir tikslą?

Taip. Jeigu pradžioje pasirinkta veikla pasirodo esanti netinkama, dalyviai gali rinktis kitą užsiėmimą, tačiau turi sukaupti minimalų tai veiklai skirtą valandų skaičių. Keisti veiklą dalyvis gali pasitaręs su jumis (DofE vadovu), jūs turėtumėte nuspręsti, kaip dažnai tai gali nutikti. Neįmanoma pasiekti tikslo verčiant dalyvius tęsti nemėgstamą veiklą, tačiau kelis kartus užsiėmimą keitę žmonės pristinga įsipareigojimo eiti numatytu keliu.

Būtų idealu, jeigu dalyvis kiekvienoje programos dalyje pasirinktų po vieną užsiėmimą, jį vykdytų mažiausiai tiek laiko, kiek to reikalaujama pagal DofE apdovanojimų programos dalį, tobulėtų ir baigtų programą su visam gyvenimui išliekančiu susidomėjimu ir pasisekimo jausmu. Rekomenduojama skatinti dalyvius atkakliai siekti šio idealo.

PATARIMAS. DofE programos dalyviams užpildžius aukščiau esančias formas, siūlome Jums, kaip programos vadovui, jas perskaityti ir pagalvoti, ar tikslai formuluoti remiantis S.M.A.R.T. metodikos patarimais. Esant poreikiui, siūlome patarti jaunuoliams, kaip koreguoti tikslus, ir tik tada perkelti tikslus į eDofE profilį.

Kaip vesti kiekvienos programos dalies užsiėmimus?

Žemiau pateikiame konkrečių užsiėmimų veiklų pavyzdžių, kviečiame pasinaudoti jais arba savo sukaupia patirtimi ir improvizuoti.

Savanorystė

Savanorystė, kaip viena DofE apdovanojimų programos dalių, yra naudinga jaunuoliams tiek trumpalaikėje, tiek ilgalaikėje perspektyvoje, ypač galvojant apie profesinės karjeros galimybių plėtrą ateityje. **Savanoriška veikla, kaip ją apibrėžia LR savanoriškos veiklos įstatymas**, yra savanorio neatlyginamai atliekama visuomenei naudinga veikla, kurios sąlygos nustatomos savanorio ir šios veiklos organizatoriaus susitarimu [4].

Savanorystė yra vienas būdų, didinančių įsidarbinimo ir karjeros galimybes, taip pat per savanorišką veiklą jaunuoliai gali atskleisti savo gebėjimus tinkamai atlikti darbą ir tokiu būdu pelnyti didesnę išankstinę būsimo darbdavio pasitikėjimą [2], kitaip tariant, savanoriška veikla ugdo gyvenimo planavimo įgūdžius, sudaro sąlygas apsispręsti, kuria linkme kreipti būsimo karjeros planus.

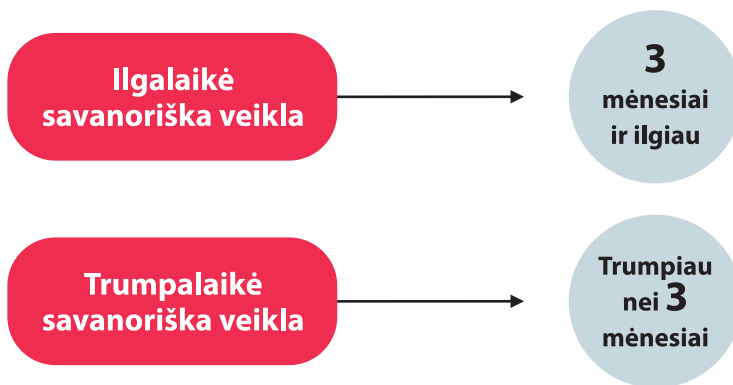
Svarbu pažymėti, jog 2017–2018, 2018–2019 m. m. Bendrieji ugdymo planai taip pat numato ir pilietinių bei socialinių veiklų plėtojimą bei siūlo formaliąsias veiklas derinti su neformaliosiomis, pavyzdžiui, socialinėmis (karitatyvinėmis) veiklomis, padedančiomis mokiniams ugdytis pagarbos, rūpinimosi, pagalbos kitam ir kitokias vertybines nuostatas. Šios veiklos sudaro galimybes mokiniui ugdytis praktines socialines kompetencijas, įgyjant realios globos patirties [5]. Minėtos veiklos gali būti sėkmingai įgyvendinamos atliekant savanorišką veiklą.

Norime atkreipti dėmesį, kad savanoriška veikla būna dviejų formų:

3 pav. Savanoriškos veiklos formos

Savanoriška veikla dar skirstoma į *ilgalaikę* ir *trumpalaikę*. *Ilgalaikę* ir *trumpalaikę* savanorišką veiklą skirianti laiko riba yra 3 mėnesiai [6].

4 pav. Savanoriška veikla pagal trukmę

Savanoriška veikla remiasi tokiais principais [4]:

1. Naudos visuomenei ir asmeniui – dalyvavimas savanoriškoje veikloje sudaro asmenims galimybę aktyviai prisidėti prie visuomenės gerovės kūrimo ir skatina savanorių asmeninę saviraišką ir tobulėjimą;
2. Bendradarbiavimo – savanoriška veikla remiasi savanorių ir savanoriškos veiklos organizatorių tarpusavio bendradarbiavimu, siekiant suderinti savanorių ir savanoriškos veiklos organizatorių poreikius ir galimybes;
3. Įvairovės ir lankstumo – savanoriška veikla gali būti atliekama įvairiose visuomenei naudingos veiklos srityse. Savanoriškos veiklos organizatorius ir savanoris gali susitarti dėl įvairių savanoriškos veiklos formų ir būdų, taip pat juos keisti.

Drąsa priiimti atsakomybę už socialinių permainų kūrimą aplinkoje, kurioje gyvena, yra vienas svarbiausių savanorio bruožų ir galimybių [3]. Būtent savanorystė suteikia galimybę panaudoti savo patirtį ir įgūdžius, kad gyvenimas bendruomenėje taptų dar geresnis.

Lietuvoje savanoriais gali būti asmenys, kurie yra vyresni kaip 14 metų. Asmenys, jaunesni kaip 18 metų, gali dalyvauti savanoriškoje veikloje, jeigu tam neprieštarauja vaiko atstovas pagal įstatymą (tėvai, globėjai).

! Vertėtų jaunuoliams priminti, kad savanorišką veiklą vykdyti ir pozityvius pokyčius įgyvendinti galima ir savo klasės ar mokyklos bendruomenėje, nuo to ir rekomenduojama pradėti.

Kur galima savanoriauti?

Pagalba žmonėms:

- Vaikų namuose
- Senelių namuose
- Neįgaliųjų centruose
- Dienos centruose

Veiklos bendruomenėje:

- Veikla tarybose
- Rinkimų skaidrumo priežiūra
- Alkoholio ir kitų psichiką veikiančių medžiagų prevencija
- Reklamos ir viešinimo darbai

Mokymas, vadovavimas:

- Stovyklų organizavimas jaunesniems vaikams
- Mokymų vedimas
- Skautai
- Prevencinių paskaitėlių vedimas
- Laisvalaikio organizavimas vaikų darželiuose
- Klasės valandėlių vedimas

Aplinkosauga arba gyvūnų priežiūra:

- Gyvūnų prieglaudos
- Bendruomenės aplinkos tvarkymas
- Kaimo aplinkos saugojimas
- Vandens telkinių tvarkymas
- Augalų, žolelių rinkimas (liepžiedžių, čiobrelėlių, kt.)

Pagalba labdaros ar bendruomenių organizacijose:

- Administravimas
- Labdaros rinkėjas (*Maisto bankas, Maltos ordinas*, kt.)
- Savanorių koordinavimas
- Renginių vadyba
- Rėmėjų paieška
- Labdaros rinkimas
- Tarnystė bažnyčioje

Savanorystės šaltiniai ³		
Vilnius	Savanorystės meniu	https://www.vilnius.lt/lit/Savanorystes_meniu/194789
Kaunas	Savanorystės galimybės – „Kur galiu savanoriauti“ Kaune ir Kauno raj.	https://issuu.com/buksavanoriu/docs/savanoryst__s_organizacij__bankas_
Šiauliai	Socialinių kompetencijų ugdymo kalendorius	https://calendar.google.com/calendar/embed?src=2a7m7r8ib7kdn19ogbhur5jmjg%40group.calendar.google.com
Panevėžys		https://jaunimogarantijos.lt/lt/organizacijos-savanorystei?municipality=34&activity Panevėžio miesto savivaldybės Švietimo ir jaunimo reikalų skyriaus jaunimo reikalų koordinatore Toma Balčiūnaitė, tel. 8 45 504 484, el. p. toma.balciunaite@panevezys.lt

³Informacija surinkta 2017 m. liepos mėnesį. Kiekvienų metų rugpjūčio pabaigoje bus atnaujinama www.dofe.lt

Birštonas	Dzūkijos savanoriai, Onkologinių ligonių klubas „Viltis gyventi“, Birštono viešoji biblioteka	http://www.dzukijossavanoriai.lt/pietu-lietuvos-organizacijos/
Pagėgiai		Pagėgių savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorė Irena Jurgutienė, tel. 8 441 48 283, 8 656 21 291, el. p. I.jurgutiene@pagegiai.lt
Skuodas	Vaikų dienos centras, R. Granausko viešoji biblioteka, Atviras jaunimo centras, Socialinių paslaugų šeimai centras, Kultūros centras ir kt.	Skuodo rajono savivaldybės Švietimo skyriaus jaunimo reikalų koordinatorius Arvydas Razma, tel. 8 440 73 920, el. p. arvydas.razma@skuodas.lt
Mažeikiai	Viešoji biblioteka, Mažeikių muziejus ir kt. Jaunimo darbo rinkos centras	Mažeikių rajono savivaldybės Švietimo skyriaus jaunimo reikalų koordinatorė Alvyda Porauskytė, tel. 8 655 96 437, 8 44 395 327, Ligita Diržinskienė, tel. 8 44 365 262
Alytus	Dzūkijos savanoriai (ne tik akredituotos organizacijos) Jaunimo garantijos (akredituotos organizacijos)	http://www.dzukijossavanoriai.lt/pietu-lietuvos-organizacijos/ https://jaunimogarantijos.lt/lt/organizacijos-savanorystei?municipality=4&activity= Alytaus miesto savivaldybės Kultūros skyriaus vyriausioji specialistė Dalia Kavolynienė, tel. 8 315 55 112, el. p. dalia.kavolyniene@alytus.lt
Utena	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka, Utenos apskrities vyrų krizių centras, Utenos r. Sudeikių mokykla-daugiafunkcis centras, Utenos r. gyvūnų mylėtojų draugija, Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras, Utenos teritorinė darbo birža	https://jaunimogarantijos.lt/lt/organizacijos-savanorystei?municipality=56&activity= https://www.svietimas.utenal.m.lt/TVS/savanoryst Utenos rajono savivaldybės Švietimo, sporto ir jaunimo reikalų skyriaus vyr. specialistė Justė Rudokienė, tel. 8 389 43 525, el. p. juste.rudokiene@utena.lt
Ukmergė	Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka, Vaikų lopšelis-darželis „Eglutė“, VšĮ „Jaunimo laisvalaikio centras“, VšĮ „Klajūnas“, VšĮ „Lyderių karta“	https://jaunimogarantijos.lt/lt/organizacijos-savanorystei?municipality=55&activity=

Elektrėnai	Elektrėnų kultūros centras	https://jaunimogarantijos.lt/lt/organizacijos-savanyrystei/org61?municipality=10
Trakai	Trakų r. jaunimo turizmo ir laisvalaikio centras, Lentvario jaunimo centras, Trakų neįgaliųjų užimtumo centras, Atvira jaunimo erdvė	http://www.trakujtlc.lt/ Trakų savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius Andrius Šatevičius, tel. 8 528 40 480, el. p. andrius.satevicius@trakai.lt

Kiti savanyrystės šaltiniai

- Jaunimo garantijos <https://jaunimogarantijos.lt/lt/>
- Būk savanyris <http://www.buksavanyriu.lt/savanyrystes-pasiulymai/>
- Žinau viską <http://www.zinauviska.lt/lt/savanyryste/kas-tai>
- Darom <http://mesdarom.lt/>
- Maisto bankas <https://www.maistobankas.lt/>
- Kultūros savanyriai <http://kulturossavanyriai.lt/>

LR savanyriškos veiklos įstatymas numato, kad savanyriškos veiklos organizatoriai gali būti:

1. labdaros ir paramos fondai;
2. biudžetinės įstaigos;
3. asociacijos;
4. viešosios įstaigos;
5. religinės bendruomenės, bendrijos ir religiniai centrai;
6. tarptautinių visuomeninių organizacijų filialai, atstovybės;
7. politinės partijos;
8. profesinės sąjungos;
9. kiti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir [kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas](#).

Kaip padėti pasirinkti veiklą?

Jums, kaip DofE programos vadovui, tenka įdomi ir prasminga užduotis – padėti jaunuoliams, kurie nėra apsisprendę, kur norėtų savanyriauti, pasirinkti savanyriškos veiklos atlikimo vietą. Aukščiau esame pateikę įvairių veiklos

atlikimo krypčių ir vietų sąrašą, kuriame nurodoma, kur kiekviename mieste yra laukiami savanoriai arba kur galima kreiptis ieškant savanoriškos veiklos galimybių savo mieste ar miestelyje.

Planuojant DofE užsiėmimą savanoriškai veiklai pasirinkti, rekomenduojame:

- pagalvoti, ar yra erdvės savanorystei jūsų organizacijoje, pvz.: jaunesniųjų mokinių globa, tarpininkavimas, aplinkos priežiūra, erdvių gražinimas, darbas bibliotekoje, mokytojų senjorų lankymas ir kt.
- prisiminti, kokius socialinius partnerius turi organizacija, galbūt reikia atnaujinti bendradarbiavimo ryšius;
- pasvarstyti, kokios organizacijos jūsų mieste ar miestelyje norėtų / galėtų tinkamai priimti savanorius (gali padėti savanorystės šaltinių sąrašas, esantis aukščiau);
- pamąstyti, ar gerai pažįstate grupės dalyvius, ir esant galimybėms veiklas ir savanorystės vietas derinti prie jų poreikių;
- pasidomėti prieš susitikimą su dalyviais, kokios realios organizacijų galimybės priimti savanorius, kokios sąlygos, kada savanoriai būtų laukiami pirmame susitikime;
- turėti organizacijų, iš tiesų sutinkančių priimti savanorius realioms veikloms, sąrašą.

Taip pat siūlome programos dalyviams pateikti „Savanoriškos veiklos idėjų žemėlapi“ (2 priedas), kuris padės pasirinkti savanoriškos veiklos kryptį, o savanoriškos veiklos testas (2a priedas) padės dalyviams suprasti, kokie jų savanorystės tikslai ir motyvai, ir padės pasirinkti, kur geriausia būtų savanoriauti. Taip pat pateikiame veiklų pasirinkimo užsiėmimo planą.

Užsiėmimo planas

Tikslas – padėti dalyviams pasirinkti savanorišką veiklą, kuria užsiimdami jie norėtų teikti paslaugas bendruomenėje.

Priemonės: nedidelis kamuoliukas, savanoriškos veiklos idėjų žemėlapiai, savanoriškos veiklos testai, rašikliai.

Pasiruošimas: prieš pradėdant užsiėmimą, svarbu sukurti malonią atmosferą, kad dalyviai ir Jūs jaustumėtės jaukiai ir maloniai. Kaip tai galima padaryti?

- Įjunkite ramią, atpalaiduojančią muziką.
- Jei tai nėra Jūsų pirmoji DofE grupė, parodykite jaunuoliams, kokia savanoriška veikla užsiėmė ankstesnės grupės dalyviai, galite paruošti pristatymą arba nuotraukų, vaizdo įrašą.

Laikas	Veikla	Įgyvendinimas	Priemonės
10 min.	Savijautos ir nuotaikų aptarimas.	Dalyviai sėdi ratu, patogiai, jų prašoma pasidalyti esama nuotaika, prisiminti savaitės įvykius, kuo šiandien gali pasidžiaugti.	Nedidelis kamuo-liukas. Jis naudojamas pasirinkti žmogų, kuris kalbės pirmas ir perduoti žodį.
10 min.	Savanoriškos veiklos, jos principų pristatymas (pateikiami aukščiau).	Trumpai, tačiau koncentruotai informatyviai pristatomi savanorystės veiklos principai, tikslai, sąlygos.	Multimedija (2b priedas)
5 min.	Savanoriškos veiklos krypties pasirinkimas.	Dalyviams išdalijami savanoriškos veiklos idėjų žemėlapiai ir paprašoma juos peržiūrėjus pasirinkti priimtinausią veiklą arba pridėti savo variantą. Tai galimybė patikrinti, kuri savanoriškos veiklos kryptis jiems tinkamiausia pagal asmenybę.	„Savanoriškos veiklos idėjų žemėlapis“ (2 priedas)
5 min.	Savanoriškos veiklos krypties / vietos pasirinkimas.	Dalyvių prašoma minčių lietaus metodu įvardyti klases, mokyklos, miesto bendruomenėje galimas savanorystės vietas ir veiklas. Dalyviai sėdi ratu, o vienas savanoris arba Jūs užrašinėjate išsakytas mintis, idėjas ant lentos. Pavyzdžiui, dalyviai siūlo „Caritas“ organizaciją, žemesniųjų klasių mokiniams reguliariai vesti aktyviausias pertraukas, vaikų dienos centrą ir kt., o vienas žmogus viską, kas išsakoma, užrašo lentoje.	Lenta, kreida / popieriaus lapai, žymiklis
5 min.	Savanoriškos veiklos testas	Dalyviams pateikiamas savanoriškos veiklos testas, kuris padeda dalyviams suprasti savo asmeninius savanoriškos	Savanoriškos veiklos testas (2a priedas)

		veiklos motyvus. Paprašoma nuoširdžiai atsakyti į testo klausimus ir suskaičiuoti taškus.	
10 min.	Užsiėmimo aptarimas	Dalyvių prašoma pasidalyti testo rezultatais ir nuomone, ar jis atspindi realią situaciją, dalyvių savijautą.	Nedidelis kamuoliukas. Jis naudojamas pasirinkti žmogų, kuris pradės kalbėti pirmas ir perduoti žodį.

SVARBU. Savanoriškos veiklos sutartis privaloma tais atvejais, kai savanoriui kompensuojamos su savanoriška veikla susijusios išlaidos arba kai sudaryti sutartį pageidauja viena iš šalių. **Rekomenduojame** sudaryti savanoriškos veiklos sutartį visais atvejais, joje susitarti dėl savanoriškos veiklos trukmės ir laiko, išlaidų kompensavimo, kitų sąlygų.

Įgūdžių dalis

Pateikiame naudingos informacijos apie įgūdžių dalies sritį. Pasinaudojus šia informacija, jums bus gerokai paprasčiau jaunimui pristatyti įgūdžių dalį, ją pateikti įdomiai, padėti jaunuoliams pasirinkti norimas veiklas ir susiformuoti jiems patrauklius ir svarbius tikslus.

Įgūdžių dalies tikslas – įkvėpti jaunuolius ugdytis praktinius įgūdžius veikloje, kuri jiems asmeniškai svarbi. Dalyviai pasirenka veiklą ir Jūsų padedami išsikelia tikslą, ko norėtų toje srityje siekti. Jie gali rinktis pagerinti jau turimus įgūdžius arba pasirinkti visai naują veiklą. Svarbiausia – pademonstruoti progresą ir visą laiką išlaikyti nuoseklumą.

Kaip žinia, DofE programos principai teigia, kad programa skirta visiems jaunuoliams nuo 14 iki 24 metų, todėl kiekvienas renkasi sau tinkančią ir patinkančią veiklą, išsikelia tikslą atsižvelgdamas į savo galimybes.

Kaip padėti pasirinkti?

Kaip DofE vadovas turėtumėte kaip galima geriau pažinti jaunuolį, išklausyti jo norus ir lūkesčius ir pagalvoti:

- ar jaunuolis pasirinko vieną konkrečią veiklą;
- ar veiklos pažangą įmanoma įvertinti tam tikrais laiko intervalais;
- ar veikla saugi ir nepažeidžia teisės reikalavimų;
- ar veikla atitinka jaunuolio individualias galimybes.

Kad dalyviams būtų lengviau pasirinkti, kokius įgūdžius ugdytis, rekomenduojame pasinaudoti šiais šaltiniais:

- Susitikti su DofE programoje jau dalyvavusiais jaunuoliais, kurie pristatytų, kokius įgūdžius ir kodėl jie ugdėsi, kokių tikslų siekė, kuo jiems tai buvo naudinga, su kokiais iššūkiais susidūrė. Galima naudoti vaizdo medžiagą, nuotraukas, pristatymus.
- Pasinaudoti planuokliu, kurį pateikiame žemiau. Atsakant į jame pateiktus klausimus ir apmąstant, bus lengviau pasirinkti, kuri veikla kiekvienam yra tinkamiausia.
- Pasikalbėti su artimiausiais žmonėmis – tėvais, broliu / seserimi, geriausiu draugu. Šie žmonės puikiai pažįsta jaunuolius, todėl galėtų pateikti savo įžvalgų.

Užsiėmimo planas

Tikslas – padėti pasirinkti įgūdžius, kuriuos norėtų ugdytis, ir atskleisti, kodėl svarbu ugdytis įgūdžius ir kaip jie gali būti naudingi šiandien ir ateityje.

Priemonės: lenta, kreida arba popierius ir spalvoti žymikliai, spalvoti lapeliai, daiktai, susiję su skirtingomis įgūdžių temomis, planuoklis, dėžutė „Įgūdžių bankas“.

SVARBU – programos dalyviai (rekomenduojama) renkasi įgūdžius iš tokių sričių: gyvenimo įgūdžiai, kūryba / menas, gyvūnų priežiūra, mokymasis ir kolekcionavimas, judesio menas, žaidimai ir sportas, mokslas ir technologijos, medijos ir komunikacija, muzika. Jei nė vienoje srityje dalyviai neranda sau tinkamos veiklos, galima rinktis įgūdį, kuris čia nėra paminėtas.

Pasiruošimas: prieš pradėdant užsiėmimą, svarbu sukurti malonią atmosferą, kad dalyviai ir Jūs jaustumėtės jaukiai ir maloniai. Kaip tai padaryti?

- Įjunkite ramią, atpalaiduojančią muziką arba vaizdo įrašą su įkvepiančiomis žmonių, kurie išlavino vienokį ar kitokį įgūdį, idėjomis.
- Jei tai nėra Jūsų pirmoji DofE grupė, parodykite jaunuoliams, kokius įgūdžius ugdėsi ankstesnės grupės dalyviai, galite paruošti pristatymą arba nuotraukų, vaizdo įrašų.

Laikas	Veikla	Įgyvendinimas	Priemonės
5 min.	Įžanga	<p>Ledlaužio metodas: padėkite dėžutę „Įgūdžių bankas“ viduryje klasės, išdalykite visiems spalvotus lapelius ir paprašykite, kad kiekvienas užrašytų jau turimą įgūdį (pvz.: vaidyba, keramika, astrologija, šokis, ugalai ir kt.), tarpusavyje nesikalbėdami ir nerodydami vieni kitiems, ką užrašė. Tuomet paprašykite, kad užrašytus įgūdžius sudėtų į „Įgūdžių banką“.</p> <p>Tuomet prašome, kad dalyviai išsitrauktų lapelį ir bandytų atspėti, kam priklauso užrašytas įgūdis. Užduotį galima pakartoti paprašant dalyvių, kad šįkart jie surašytų ir į „Įgūdžių banką“ sudėtų tuos įgūdžius, kurių jie labiausiai norėtų įgyti ir kurie jiems atrodo labiausiai „crazy“, pvz.: žongliravimas, bonsų auginimas, moliūgų skaptavimas ir t. t.</p>	Dėžutė „Įgūdžių bankas“, spalvoti lapeliai, rašikliai.
20 min.	Grupinis darbas	<p>Tikslų pasidalijimas: paaiškinkite dalyviams įgūdžių ugdymosi svarbą, padedame atrasti, kokį įgūdį jie norėtų ugdytis.</p> <p>Pasirinkimas: prieš susirenkant dalyviams, paruoškite auditoriją su skirtingomis įgūdžių ugdymosi kryptimis.</p> <p>Auditorijos (klasės) centre sudėkite skirtingas veiklas atspindinčių daiktų ar paveikslėlių, pvz.: žaislinių gyvūnų, fotoaparata, teptukų, akvarelę, kelių eismo taisyklių knygelę, saulės sistemos nuotraukų, muzikos instrumentų ir pan.</p> <p>Tuomet paprašykite dalyvių pasirinkti labiausiai patinkančią daiktą ir sustoti prie jo. Visiems pasirinkus labiausiai patikusius daiktus, kvieskite išsakyti nuomonę, kokia veikla, susijusia su pasirinktu daiktu, galima</p>	Įvairūs daiktai, atspindintys skirtingas veiklas (žaislai, nuotraukos, kanceliarinės priemonės ir pan.).

		<p>užsiimti, kokį įgūdį galima ugdytis. Priklausomai nuo grupės dydžio, tai galima daryti visiems kartu arba mažesnėmis grupelėmis.</p> <p>Prasmės atradimas: paprašykite dalyvių dar kartą pagalvoti ir atsistoti ties tuo daiktu, kuris tikrai labiausiai patinka. Pasiruoškite popieriaus ir rašiklių (arba lentą ir kreidos) ir paprašykite išvardyti, kokią naudą gali suteikti pasirinkto įgūdžio ugdymasis. Padėkite jaunuoliams atrasti tokią naudą, kaip didesnis pasitikėjimas savimi, socialinių įgūdžių įgijimas, draugų rato praplėtimas ir kt.</p>	Popierius, rašikliai arba lenta, kreida
10 min.	Grupinis darbas	<p>Pristatykite planuoklį, padalykite kiekvienam po vieną. Paprašykite susėsti poromis, paklausinėti vienas kitą pateiktų klausimų ir užpildyti planuoklį.</p>	Planuokliai, rašikliai
5 min.	Apibendrinimas	<p>Paskatinkite jaunuolius įvardyti, kur ir kada jie pradės pasirinktų įgūdžių ugdymąsi, priminkite, kad įgūdis nebūtinai turi būti naujas, tai gali būti jau turimų įgūdžių stiprinimas, gilinimas. Informuokite, kad į kitą susitikimą jaunuoliai turi ateiti jau tvirtai nusprendę, kokį įgūdį ugdytis.</p>	

Planuoklis

Kam to reikia?

Įgūdžių ugdymas padės jaunuoliams pasiekti pažangos toje srityje, kuri jiems svarbi, įdomi, ir tokiu būdu suteiks daugiau pasitikėjimo savimi, praplės asmenines galimybes.

Siūlome pasinaudoti šiuo planuokliu (3 priedas), kad būtų lengviau pasirinkti ir apsispręsti, ką konkrečiai jie norėtų išmokti ir kokius įgūdžius patobulinti.

_____ įgūdžių srities planuoklis		
Kurios srities įgūdžius norėtum patobulinti / įgyti? (pažymėk x)		
☐ gyvenimo įgūdžiai	☐ mokymasis ir kolekcionavimas	☐ mokslas ir technologijos
☐ kūryba / menas	☐ judesio menas	☐ medijos ir komunikacija
☐ gyvūnų priežiūra	☐ žaidimai ir sportas	☐ muzika

Kaip sužinosi, ar gali tai daryti savo mieste / mokykloje?
Ką konkrečiai norėtum išmokti?
Kokių praktinių ir / ar socialinių įgūdžių įgysi, kurie tau asmeniškai yra svarbūs?
Ką norėtum pasiekti? Koks tavo tikslas?
Kas tau galėtų padėti siekti tikslo?
Kaip ir kokius įrodymus galėsi pateikti, kad pademonstruotum pažangą?

Aktyvi veikla

Sportas džiaugsmui ir fiziniam aktyvumui!

Aktyvios veiklos tikslas – padėti dalyviams pagerinti savo fizinę formą, pasiekti geresnių rezultatų toje srityje, kurioje jie jau lavinasi, arba paskatinti pradėti / atrasti jiems patinkančią aktyvią veiklą. Nėra svarbu pasiekti itin aukštų rezultatų sporto srityje, svarbu yra pranokti save, išsikelti adekvatų, jaunuolio galimybes ir esamą fizinį pasirengimą atitinkantį tikslą, reguliariai jo siekti, patirti džiaugsmą. Kiekvienas gali rinktis naują sporto šaką arba gerinti rezultatus, intensyviai veiklas toje sporto šakoje, kuria DofE programos dalyvis jau užsiima. Kaip bebūtų, svarbiausia yra išsikelti tinkamą tikslą ir jo nuosekliai siekti!

SVARBU

- Aktyvi veikla turi skirtis nuo įgūdžiams ir savanorystei pasirinktos veiklos.
- Aktyvi veikla turi tęstis visą pasirinkto apdovanojimų lygio laiką.
- Ar tai aktyvi veikla? Taip, jei ją atlikdami dalyviai suprakaituoja :)

Kuo užsiimi aktyvios veiklos srityje?

Individualus sportas:

- Atletika
- Bėgimas
- Jojimas
- Dviračiai
- Šaudymas iš lanko
- Boulingas
- Lygumų slidės
- Irklenčių sportas
- Tenisas ir kt.

Komandinis sportas:

- Krepšinis
- Rankinis
- Futbolas
- Žolės riedulys
- Tinklinis
- Beisbolas ir kt.

Ekstremalus sportas:

- Alpinizmas
- BMX
- Parkūras
- Slidinėjimas ir kt.

Vandens sportas:

- Plaukimas
- Nardymas
- Jėgos aitvarai
- Vandenlentės
- Irklavimas
- Buriavimas
- Sinchroninis plaukimas ir kt.

Šokiai:

- Tautiniai
- Lotynų Amerikos
- Linijiniai
- Gatvės
- Lindihopas
- Baletas ir kt.

Kita aktyvi veikla:

- Joga / pilatesas / kalanetika
- Aerobika / zumba
- Gimnastika

Kovos menai:

- Aikido
- Dziudo
- Boksas
- Karatė
- Kikboksas
- Savigyna
- Fechtavimasis
- Tekvondo ir kt.

Žiemos sporto šakos:

- Biatlonas
- Dailusis čiuožimas
- Čiuožimas
- Ledo ritulys
- Akmenslydis ir kt.

Kaip padėti pasirinkti?

Kaip ir ankstesnėse veiklų srityse, taip ir aktyvioje veikloje, Jūs, kaip DofE vadovas, turėtumėte pabandyti kaip galima geriau pažinti dalyvį, išklausti jo norus ir lūkesčius, ir pagalvoti:

- kokie neformaliojo ugdymo užsiėmimai (sporto būreliai) vyksta jūsų organizacijoje;
- kokie sporto užsiėmimai galimi jūsų bendruomenėje (kokios sporto salės, aikštynai);
- kokią patirtį sporto srityje jau turi grupės dalyviai.

Kad dalyviams būtų lengviau pasirinkti, kokius įgūdžius ugdytis, rekomenduojame pasinaudoti šiais šaltiniais:

- Susitikti su DofE programoje jau dalyvavusiais jaunuoliais, kurie pristatytų, kokia aktyvia veikla jie užsiėmė, kokių tikslų siekė, su kokiais iššūkiams susidūrė. Galima panaudoti vaizdo įrašus, nuotraukas, pristatymus.
- Pasinaudoti planuokliu, kurį pateikiame žemiau. Atsakius į klausimus ir apmąščius rezultatus, bus lengviau pasirinkti, kuri veikla yra tinkamiausia

Užsiėmimo planas

Tikslas – padėti pasirinkti aktyvią veiklą, kuria užsiimdami dalyviai norėtų gerinti savo fizinę formą, ugdytis sveikos gyvensenos ir fizinio aktyvumo įgūdžius.

Priemonės: popieriaus lapai, rašikliai, aktyvios veiklos pavyzdžiai, spalvoti lapeliai, spalvoti saldainiai.

Pasiruošimas: prieš pradėdant užsiėmimą, svarbu sukurti malonią atmosferą, kad dalyviai ir Jūs jaustumėtės jaukiai ir maloniai. Kaip tai galima padaryti?

- Įjunkite ramią, atpalaiduojančią muziką.
- Jei tai nėra Jūsų pirmoji DofE grupė, parodykite jaunuoliams, kokia aktyvia veikla užsiėmė ankstesnės grupės dalyviai, galite paruošti pristatymą arba nuotraukų, vaizdo įrašų.

Laikas	Veikla	Įgyvendinimas	Priemonės
10 min.	Įžanga	Kartu su dalyviais atsisėskite į ratą ir paklauskite, kodėl, jų nuomone, fizinis aktyvumas yra svarbus? Jaunuoliams pasidalijus idėjomis, paprašykite kiekvieno iš jų prisiminti, kokia sportine veikla jie yra užsiėmę bent kartą gyvenime ar kokį sporto būrelį yra lanę.	
10 min.	Supažindinimas	Supažindinkite dalyvius su aktyvios veiklos pavyzdžiais, kurie pateikiami aukščiau. Pa-diskutuokite, kokie žymūs vienos ar kitos sporto šakos atstovai dalyviams yra žinomi, kokios jų savybės įkvepia.	
20 min.	Grupinis darbas	<p>Pasirinkimas: paprašykite dalyvių pasidalyti poromis. Tai padaryti smagiau turint po du tos pačios spalvos saldinius arba popieriaus lapelius. Duokite dalyviams pasirinkti ir paprašykite atsisėsti su tą pačią spalvą išsirinkusiu dalyviu. Paprašykite dalyvių poroje aptarti tokius klausimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kokia aktyvia fizine veikla užsiima dabar, koku lygmeniu? • Kokia aktyvia fizine veikla norėtų užsiimti? • Kodėl būtent šia veikla norėtų užsiimti? • Kur galėtų užsiimti norima aktyvia fizine veikla? • Kiek laiko tam galėtų skirti? • Kokį rezultatą norėtų pasiekti? • Kaip būtų galima matuoti pažangą? <p>Jaunuoliams tarpusavyje aptarus pateiktus klausimus, kvieskite juos atgal ratą ir paprašykite pasidalyti mintimis su visais. Paskatinkite arba pateikite patikslinančių klausimų, jei tokių kyla.</p>	Spalvoti lapeliai arba spalvoti saldainiai

5 min.	Apibendrinimas	Paskatinkite jaunuolius įvardyti, kokia aktyvi fizinė veikla jiems patraukliausia, kuo jie norėtų užsiimti ir ką turėtų padaryti, jog pradėtų. Priminkite, kad aktyvi veikla nebūtinai turi būti nauja, tai gali būti jau pradėtos veiklos rezultato gerinimas. Informuokite, kad į kitą susitikimą jaunuoliai turi ateiti jau apsisprendę, kokia aktyvia veikla užsiims.	
--------	----------------	---	--

Refleksija

Labai svarbi DofE apdovanojimų programos dalis – refleksija. Kodėl ji tokia svarbi? Nes bet koks veiksmas, jei jis taikomas mechaniškai, neapmąščius, neinterpretavus sukauptos patirties, netenka prasmės. Gebėjimas sau ir kitiems papasakoti apie įgytą patirtį leidžia mokytis iš patirties ir tobulėti.

Refleksija (lot. atspindėjimas, atsigręžimas) – tai procesas, kurio metu apmąstome ir įsisąmoniname savo veiklą ir galime imtis atitinkamų veiksmų. Refleksijos tikslas – tobulinti savo veiklą, todėl ji turėtų būti kryptinga, tikslinga, konstruktyvi. Refleksijos (apmąstymų) rezultatas gali būti nauji gebėjimai, naujos žinios, naujas supratimas. Šių naujų dalykų derinimas su jau turimu suvokimu, gebėjimais ir nuostatomis lemia aukštesnės kokybės veiklą [1].

Siūlome keletą išbandytų refleksijai tinkamų metodų:

1. Nebaigti sakiniai. Trukmė 20 min. (4 priedas)

Metodas tinkamas naudoti: dalyviams pradėjus vykdyti veiklas ir vėliau.

Atlikimo eiga: DofE vadovas grupės nariams išdalija iš anksto paruoštus lapus su nebaigtais sakiniais. Kiekvieno dalyvio paprašoma susirasti jaukią vietą, įsitaisyti patogiai ir gerai apgalvojus pabaigti nebaigtus sakinius.

Aptarimas: grįžus į ratą, prašoma dalyvių pasidalyti mintimis, tikslais ir žingsniais, kaip jų siekia ar ketina siekti. Jūs galite paprašyti dalyvių pagalvoti apie visas programos dalis ir tikslus arba paprašyti pasirinkti vieną dalį ir vieną tikslą, apie kurį norėtų rašyti.

Šiandien yra 201_ m. diena, prieš savaitę pradėjau DofE programą ir siekiu tokių tikslų:

- ...
- ...
- ...

Šiuos tikslus pasirinkau, nes.....
.....
.....
.....
.....

Kad pavyktų taip kaip noriu, turiu padaryti tokius žingsnius:

- ...
- ...
- ...

Siekdamas tikslų išgyvenu tokius jausmus.....
.....
.....

Tačiau šiandien man svarbiausia.....
.....
.....
.....

Jei iškils sunkumų, kreipsiuosi į.....
.....

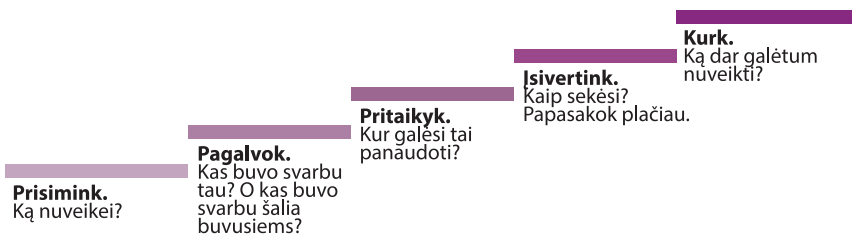
2. Refleksijos laipteliai. Trukmė 20 min. (5 priedas)

Metodas tinkamas naudoti: dalyviams įpusėjus veiklą įgyvendinimą ir vėliau.

Atlikimo eiga:

1. Grupės dalyviams išdalijami lapai su refleksijos klausimais (laipteliais).
2. Šis refleksijos metodas skatina prisiminti, pagalvoti apie pritaikymą, analizuoti, įsivertinti ir kurti naują savo veiklos kokybę. **Pradedame nuo etapo „Prisimink“.**

Dalyvių prašoma gerai apgalvoti, prisiminti veiklas ir išsamiai bei išliškai, tarsi rašytų pasakojimą, atsakyti į pateiktus klausimus raštu. Atsižvelgdami į dalyvių grupės nuotaiką, savijautą, galite užduotį pateikti ne raštu, o žodžiu, pvz., pasirinkti 1–2 Jums aktualiausius klausimus ir paprašyti visų grupės dalyvių pasidalyti mintimis.

5 pav. Refleksijos laipteliai

Aptarimas: dalyvių prašoma pasidalyti mintimis apie tai, kokią patirtį įgijo, kur galėtų ją panaudoti ir ką dar galėtų / norėtų nuveikti.

3. Diskusija poroje. Trukmė 20 min.

Metodas tinkamas naudoti: dalyviams pradėjus vykdyti veiklas ir vėliau.

Atlikimo eiga: dalyvių prašoma pasidalyti poromis arba jie suskirstomi po du, išskaičiavus, pvz., pirmas, antras ar obuolys, kriaušė ir pan. Tada prašoma, kad dalyviai vienas kitam papasakotų apie savo tikslus ir atliekamas veiklas. Prašoma, kad pasikalbėtų vienas su kitu ir pasiruoštų pristatyti atsakymus visiems. Diskutuodami dalyviai turėtų aptarti tokias temas: kokie mano tikslai, kur juos

įgyvendinu, kaip pasirinkau šią vietą, veiklą, kas mane džiugina siekiant tikslo, su kokiais sunkumais susidūriau ir kaip juos įveikiau, ką šiandien daryčiau kitaip.

Aptarę minėtus klausimus, dalyviai turi 5 min. pasiruošti rišliai, tarsi pasakojimą, pristatyti atsakymus grupei. Grupės nariai gali klausti, teikti pasiūlymų.

Aptarimas: visiems pasidalijus vienas kito veiklomis ir istorijomis apie tai, kaip sekasi, dalyviai kviečiami pateikti klausimų vieni kitiems, pasidalyti įspūdžiais, išgirdus istorijas, siūloma pasidžiaugti vienas kito veiklomis, tikslais ir rezultatais.

REKOMENDUOJAME. DofE programos dalyvių diskusija poroje gali būti puiki įžanga, pasiruošimas savo veiklas pristatyti kitiems jaunuoliams. Pavyzdžiui, ne viena mokykla vasario-kovo mėnesį organizuoja susitikimą-pasidalijimą būsimiems tos mokyklos mokiniams arba tiesiog bendraamžiams iš kitų mokyklų. Tokiu būdu skatinamas viešo kalbėjimo, istorijos pasakojimo įgūdžių ugdymasis, o kai kada tiesiog draugystės su kitomis mokyklomis palaikymas.

4. Vizualizacija arba tekstas stendui. Trukmė 30 min.

Kiekvienos organizacijos prašome parengti stendus, kuriuose skelbiama aktuali informacija ir viešinamos veiklos. Jaunimui nieko nėra prasmingiau ir patraukliau, kaip atsinaujinanti, „gyva“ informacija apie prasmingus jų darbus, pasiekimus. Praktika rodo, kad dalyviams malonu, kai apie jų veiklas ir pasiekimus pranešama, kai jais džiaugiamės. Todėl rekomenduojame įtraukti jaunuolius į stendų kūrimo ir vizualizavimo procesą, panaudoti tai kaip refleksijos metodą.

Metodas tinkamas naudoti: dalyviams pradėjus vykdyti veiklas ir vėliau.

Atlikimo eiga: dalyvių prašoma pasirinkti vieną sritį, kuri jiems labiausiai patinka arba sukelia daugiausiai emocijų, ir gražiai, tarsi pasakotų istoriją, aprašyti ją arba vizualizuoti piešiniais su trumpais komentarais. Svarbu, kad išryškėtų veiklos kryptis, jos tikslas, kur tikslo siekiama, kokius jausmus veikla sukelia, kokios patirties suteikia. Jei pasirenkama kurti tekstą, prašome, kad dalyviai atsiųstų kokybiškų nuotraukų iš veiklų atlikimo vietų, kad būtų galima tekstą iliustruoti.

Aptarimas: kiekvieno dalyvio prašoma trumpai pasidalyti, kokia jo sėkmingiausia ar daugiausiai emocijų kelianti veikla. Vieni kitiems užduoda klausimų, pagiria, paskatina.

5. Refleksijos kvadratai. Trukmė 20 min.

Metodas tinkamas naudoti: dalyviams įpusėjus veiklų vykdymą ir vėliau.

Atlikimo eiga: dalyviams išdalijami lapai su refleksijos kvadratais ir klausimais juose (8 priedas). Prašoma gerai pagalvoti ir išsamiai atsakyti į pateiktus klausimus.

Aptarimas: kiekvieno grupės dalyvio prašoma pasidalyti atsakymais. Kiti dalyviai tuo metu gali pateikti patikslinančių klausimų.

Dalyvio vardas _____ Data _____

Kuri veikla kelia daugiausiai iššūkių? Kas ją atliekant sekasi gerai?	Kas sekasi ne taip, kaip tikėjaisi / norėčiau?
Ko turėčiau išmokti, ką geriau atlikti?	Ką mano veiklos vadovas galvoja, ką turėčiau išmokti atlikti geriau?
Ko išmokau ir sužinojau atlikdamas veiklą? Ką daryčiau kitaip?	Ką mano veiklos vadovas mato kaip galimybę man tobulėti? Ką, jo nuomone, turėčiau daryti kitaip?

Metodas dalyvių motyvacijai stiprinti

Laiškas sau. Trukmė 20 min.

Metodas tinkamas naudoti: įpusėjus programai, kuomet dalyviai jau įpusėjo veiklas, suprato, kad dalyvavimas DofE programoje yra nuolatinis savęs tobulinimas, nelengvas, bet malonus procesas, kurio pabaigoje laukia apdovanojimas. Prieš pateikiant užduotį, rekomenduojama dalyviams parodyti apdovanojimų ceremonijos vaizdo klipą. Tokiu būdu paskatinsite, motyvuosite.

Atlikimo eiga: parenkama rami meditacinė muzika, grupės nariams išdalijami popieriaus lapai, paprašoma atsipalaiduoti, pasirinkti jiems jaukiausią patalpos vietą ir įsivaizduoti dieną, kai visi tikslai bus pasiekti ir vyks apdovanojimų ceremonija.

Prašoma pasvajoti, koks tą dieną bus oras, kas juos lydės į ceremoniją, kokios emocijos vyraus, kaip vyks ceremonija, kaip norėtų pasipuošti, kur vėliau panaudos gautą apdovanojimą.

Aptarimas: prašoma dalyvių grįžti į ratą ir pasidalyti savo svajone, įsivaizdavimu apie apdovanojimų ceremoniją ir su ja susijusiais jausmais.

Rekomendacinis DofE programos veiklų kalendorius

RUGSĖJIS	SPALIS	LAPKRITIS–GRUODIS	SAUSIS
Dalyvių pakvietimas ir grupės surinkimas	Grupės kūrimas ir struktūros sudarymas	Bendradarbiavimas, motyvavimas ir dokumentų tvarkymas	Proceso apžvalga
<ul style="list-style-type: none">• Parenkite DofE stendą gerai matomoje vietoje su aiškia informacija, kas yra DofE ir kur galima apie DofE sužinoti daugiau. Galite pa-	<ul style="list-style-type: none">• Pagalvokite, ar yra galimybių pasirūpinti biudžetu žygiams, taip pat ar yra galimybė apmokėti už nepasiturinčius mokinius (fondai, 2 proc., rėmė-	<ul style="list-style-type: none">• Įveskite žygio duomenis eDofE sistemoje.• Bendradarbiaukite su kitomis DofE grupėmis, galbūt atsiras galimybė pasidalyti žygio reikmenimis ar	<ul style="list-style-type: none">• Paskelbkite visų dalyvių sąrašą stende arba privačioje DofE dalyvių grupėje feisbuke, kad dalyviai galėtų formuoti grupes žygiams.

<p>kabinti DofE plakata, kurį po mokymų gausite iš Nacionalinio DofE centro.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informuokite jaunuolius apie galimybes dalyvauti. Pasiūduokite praktinio vadovo patarimais. • Jei įgyvendinate DofE programą ne pirmus metus, apžvelkite ankstesnių metų DofE dalyvių patirtį, iššūkius, sėkmės istorijas, pasiūduokite tuo pristatydami programą naujiems potencialiems dalyviams. • Pakvieskite tėvus į informacinį susitikimą arba jau suplanuotu tėvų susirinkimo metu pristatykite DofE programą ir jaunuolių dalyvavimo galimybes. • Susipažinkite su NVO ar kitomis organizacijomis savo mieste, kuriose DofE dalyviai galėtų savanoriauti ar teikti bendruomenei naudingas paslaugas. Daugiau apie savanorys- tę žr. praktiniame vadove. 	<p>jai ar pan.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įtraukite dalyvius, nustatykite aiškius ir realius terminus bei lūkesčius. Padėkite pasirinkti veiklas, naudokitės praktiniu vadovu. • Išsiųskite laišką tėvams, pabrėžkite vietas, kuriose gali prireikti tėvėlių pagalbos. • Užregistruokite visus dalyvius į eDofE. • Išsiaiškinkite, kokių mokymų reikės kiekvienam dalyviui, pvz.: pirmosios pagalbos, kompasos naudojimo ir kt. • Susitarkite su mokyklos administracija dėl mokymų apmokėjimo arba kitokių išteklių. 	<p>mikroautobusu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pagalvokite apie rėmėjus žygio reikmenims (galbūt padės netoli esanti sporto prekių parduotuvė). • Padėkite dalyviams, kurie nedaro progreso, pasivyti kitus dalyvius. • Įgalinkite sidabro ar aukso lygmens dalyvius tapti pagalbininkais tik ką pradėjusiems dalyviams. • Išsiųskite žygių koordinatoriui visas su žygiu susijusias formas ir kitą būtiną informaciją. • Informuokite mokyklos vadovą apie DofE programos progresą, dalyvių pasiekimus. • Padiskutuokite su dalykų mokytojais, kaip dalyvavimas DofE programoje plečia mokinių akiratį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Peržiūrėkite el. sistemoje dalyvių progresą ir motyvuokite turinčius sunkumų. • Išsiųskite laišką tėvams, pažymėkite, jei yra dalyvių, kurie turi įkelti įrodymus apie atliktas veiklas. • Įtraukite savanorius, naudokitės įprastais komunikacijos kanalais informuodami apie galimybes. • Skatinkite pabaigti veiklas, daugiau dėmesio skirkite dalyviams, kuriems dar reikia įkelti įrodymus.
--	---	--	---

VASARIS	KOVAS–BALANDIS	GEGUŽĖ	BIRŽELIS	LIEPA–RUGPJŪTIS
Sąmoningumo pastiprinimas ir tikslų užbaigimas	Visiškas tikslų užbaigimas	Sąmoningumo didinimas ir tikslų užbaigimas	Apdovanojimų ceremonija	Poveikio vertinimas, tikslų pripažinimas ir išteklių paieška
• Įsitinkinkite, kad visi dalyviai yra pildę el. pasieki-	• Peržiūrėkite eDofE sistemoje, kuriems daly-	• Motyvuokite tuos, kuriems li-	• Aprašykite ir paskelbkite sėkmės istorijas	• Apžvelkite ir pateikite DofE dalyvių statistiką.

<p>mų knygelę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įsitikinkite, kad visi dalyviai prieš žygį įvedė žygio tikslą į el. pasiekimų knygelę. • Surenkite susitikimą su tėvais, suteikite grįžtamąjį ryšį. 	<p>viamis liko labai nedaug, kad pasiektų tikslus, kuriems reikia įkelti vertintojų atsiliepimą, veiklos įrodymą ir pan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Susitikimų su dalyviais metu, aiškiai nurodykite, ką jiems reikia padaryti, kad pasiektų tikslą. • Rezervuokite stovyklavietę ir pasirūpinkite dalyvių tėvų sutikimais. • Išleikite į bandomąjį žygį. 	<p>vieną sritį, duokite jiems aiškius nurodymus žingsniais, ką jie turi padaryti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išleikite į kvalifikacinį žygį. • Įsitikinkite, kad dalyviai paruošė žygio pristatymą. • Pasiruoškite kozybės vizitui, pristatykite veiklas ir nusimatykite tolimesnes programos vykdymo galimybes. • Apgalvokite ir paruoškite DofE metų veiklos santrauką mokyklos vadovui. 	<p>DofE stende.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sulaukite kvietimų į DofE apdovanojimų ceremoniją JK ambasadoje ir išdalinkite juos dalyviams, jų tėvams ir administracijos atstovams. • Pasirūpinkite padėkomis savanoriams, kurie jums padėjo, kad išlaikytumėte bendradarbiavimą ir kitiems metams. • Paskatinkite tikslų dar nepasiekusius dalyvius, kad tęstų veiklas. • Pakvieskite vietinės žiniasklaidos atstovus į ceremoniją arba išplatinkite jiems informaciją apie ceremoniją. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasirūpinkite DofE reklamuojančiais plakatais ir skrajutėmis, naudokite savo dalyvių nuotraukas. • Susitvarkykite ir peržiūrėkite savo el. platformos paskyrą, atrinkite mokinius, kurie nedaro progreso, kurie neketina siekti kito lygmens. • Pristatykite programą naujiems darbuotojams, galbūt jie norės / galės pagelbėti. • <u>Pasižymėkite laiką programos vadovo mokymams, kelkite kvalifikaciją.</u>
---	--	--	--	---

Kas yra eDofE?

eDofE – tai elektroninėje erdvėje esanti dalyvių pasiekimų knygelė, kurioje visi DofE dalyviai privalo užrašyti kiekvienos veiklos tikslą, veiklos vadovo kontaktinius duomenis, o po to reguliariai, kas 7 dienas, prisijungti ir pažymėti savo progresą, trumpai aprašyti kiekvienos srities veiklas. Baigę kurią nors veiklą, dalyviai privalo įkelti veiklos vadovo atsiliepimą ir bent vieną įrodymą apie atliktą veiklą (tai gali būti nuotrauka).

Jūs, kaip DofE vadovas, taip pat turėsite galimybę prisijungti prie eDofE ir ten galėsite (ir turėsite) stebėti dalyvių progresą. Veiklų pabaigoje Jums reikės patvirtinti įgyvendintus dalyvio tikslus.

Kaip vyksta kvalifikacijos kėlimas?

Kad organizacija galėtų įgyvendinti programą, jai būtini kvalifikuoti programos vykdytojai. Jei skaitote šį DofE programos vadovą, vadinasi, dalyvavote kvalifikacijos kėlimo mokymuose.

Norėdamas užtikrinti DofE apdovanojimų programos kokybę ir tarptautinių standartų laikymąsi, Nacionalinis apdovanojimų centras organizuoja progresyvius mokymo kursus. Mokymuose gali dalyvauti tik DofE licencijuotų organizacijų deleguoti asmenys. Po mokymų jiems išduodami pažymėjimai, įrodantys įgytas kompetencijas. Lietuvoje šie sertifikatai prilyginami Ugdymo plėtotės centro akredituotoms programoms.

Mokymo kursų metu yra siekiama skirtingų tikslų, priklausomai nuo mokymų tipo:

- **Ivadinuose programos mokymuose** gilinamasi į programos filosofiją ir vertybes, jauno žmogaus savarankišką mokymąsi, praktiškai mokomasi, kaip padėti dalyviams išsikelti tikslus, pasirinkti norimas veiklas ir pozityviai vadovauti programai savo organizacijoje.
- **Patyrusių programos vadovų mokymuose** gilinamasi į refleksijų vedimo būdus ir formas, dalyvių apsaugos ir saugumo aspektus, analizuojamos praktinės situacijos.
- **Žygių mokymų** metu aiškinamasi, kokia yra žygio vertintojo atsakomybė, kas lemia žygio sėkmę, gilinamasi į jaunimo paruošimo žygiams aspektus, saugumo nuostatas, sudėtingų situacijų valdymą.

Kas yra kokybės vizitas?

Kokia kokybės vizitų prasmė?

DofE programa skirta asmenims, siekiantiems tikslų, todėl ne tik programoje dalyvaujantis jaunuolis išsikelia konkrečius tikslus ir atkakliai jų siekia, nuolatos peržiūri savo progresą, įsivertina savo pažangą ir atitinkamai koreguoja savo tikslus, lygiai taip pat tobulėja ir DofE vadovai, žygių vadovai ir vertintojai, Nacionalinio apdovanojimų centro darbuotojai, programą įgyvendinančios organizacijos.

Tikime, kad norėdami pasiekti savo tikslus, turime:

- 1 žingsnis: aiškiai apibrėžti, kokių rezultatų norime pasiekti.
- 2 žingsnis: įsivardyti, kas lemia mūsų sėkmę.
- 3 žingsnis: įsivertinti esamą situaciją.
- 4 žingsnis: atlikti veiksmus, padedančius siekti tikslų.
- 5 žingsnis: grįžti prie pirmo žingsnio ir kartoti procesą iš naujo.

Bet kokio tobulėjimo sėkmę lemia du esminiai veiksniai: 1) noras tobulėti ir 2) tobulėjimą skatinančios nuostatos:

1. Visi su DofE programa susiję darbuotojai / savanoriai privalo nuolatos tobulėti.
2. Visada įmanoma rasti, ką dar galima patobulinti.

3. Tai, kad turime tobulėti, nereiškia, kad esame silpni. Nesiekiamo rasti kaltų, bet kartu ieškome sprendimų.
4. Žmonės ir organizacijos gali nusistatyti tobulėjimo sritis objektyviu, sąžiningu ir pozityviu būdu.
5. Mokymasis iš patirties yra būtinas, norint tobulėti.

Remdamiesi šiomis nuostatomis Nacionalinio apdovanojimų centro (NAC) darbuotojai atvyksta į kiekvieną DofE programą įgyvendinančią organizaciją (AVO) pirmaisiais programos metais. Jie kartu su DofE vadovais ir administracija peržiūri kokybės įsivertinimo rezultatus ir padeda susiplanuoti AVO tobulėjimą ateinantiems 3 metams.

Kokybės vizitai yra vykdomi visame pasaulyje, visose programą įgyvendinančiose organizacijose. Pasauliniame kontekste kokybės vizitų prasmė – užtikrinti programos įgyvendinimo kokybę, suteikiant visą reikiamą pagalbą ir palaimą tobulėti siekiančioms organizacijoms ir / arba nutraukiant licenciją toms organizacijoms, kurios ją įgyvendina netinkamai.

SVARBU. Kokybės vizitas – tai nėra išorinis vertinimas ar auditas, o apsilankymas, kurio metu jums svarbu suprasti, kaip gyvenate po pirmųjų metų starto, kokią naudą iš programos gaunate ir su kokiais sunkumais susiduriate. Taip pat svarbu peržiūrėti einamuosius klausimus, bendrąją tvarką ir nubrėžti tobulėjimo trajektorijas.

Kokybės vertinimo temos ir kriterijai

Kokybė vertinama 360° metodu, t. y. vertinant dalyvauja ir DofE vadovai, ir administracija, ir NAC darbuotojai, ir DofE dalyviai, ir jų tėvai. Esant poreikiui vertinant dalyvauja ir tarptautinio DofE fondo Londone atstovai ir organizacijos partnerės. Įtraukiant skirtingus veikėjus į vertinimo procesą tikimasi jį padaryti kuo objektyvesnį.

Programos įgyvendinimo kokybė organizacijose vertinama pagal šešias temas:

1. **Vadovavimas.** Pageidautina, kad organizacijos sprendimų priėmėjai aktyviai įsitrauktų į The Duke of Edinburgh's International Award programos ateities planavimą ir plėtros planų kūrimą, patys vadovautųsi programos vertybėmis ir principais ir taip rodytų pozityvų pavyzdį savo personalui, savanoriams, programos rėmėjams.

2. **Strategija.** Pageidautina, kad DofE apdovanojimų programa taptų integralia AVO dalimi, o ją įgyvendinant nuolatos būtų vadovaujamosi nustatytais strateginiais tikslais. Šie strateginiai tikslai turi atsispindėti kituose dokumentuose, o ypač metiniuose veiksmų planuose.
3. **Žmogiškieji resursai.** Pageidautina, kad DofE apdovanojimų programą įgyvendintų pakankamas personalo ir savanorių skaičius, o esant poreikiui netgi būtų sukurta žmogiškųjų resursų kuravimo sistema. Žmogiškųjų resursų kuravimo sistemos tikslas – padėti kokybiškai įgyvendinti DofE apdovanojimų programą ir apsaugoti personalą bei savanorius nuo perdegimo, užtikrinant ne per didelį darbo krūvį.
4. **Infrastruktūra, partnerystės ir resursai.** Pageidautina, kad DofE apdovanojimų komandai būtų žinomi AVO ir partnerių turimi resursai, jie būtų prieinami, jais būtų naudojamosi programos plėtros, kokybės ir tęstinumo tikslais.
5. **Programos įgyvendinimas.** Pageidautina, kad būtų užtikrintas tinkamas DofE apdovanojimų programos įgyvendinimas ir vadyba.
6. **Rezultatai.** Pageidautina, kad programos įgyvendinimo rodikliai būtų nuolatos sekami, peržiūrimi ir vertinami, siekiant užtikrinti nuolatinį mokymosi iš patirties procesą, gerus darbo rezultatus ir pridėtinę vertę organizacijai.

Kaip organizuojamas kokybės vizitas?

Kokybės vizitas vykdomas pirmaisiais programos įgyvendinimo metais ir vėliau kas 3 metus šia tvarka:

- NAC atsiunčia kokybės į(si)vertinimo formą AVO programos koordinatoriui (6 priedas). Laiške taip pat pateikiamos kokybės vizitui siūlomos datos.
- Per savaitę laiko licencijuota AVO pasirenka kokybės vizitui tinkamiausią datą ir atsiunčia kokybės vizito programą pagal NAC pateiktą formą.
- NAC patvirtina kokybės vizito programą ir datą elektroniniu laišku.
- AVO užpildo kokybės į(si)vertinimo formą ir atsiunčia ją NAC ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki pasirinktos kokybės vizito datos. NAC darbuotojai susipažįsta su kokybės į(si)vertinimo forma iki kokybės vizito.
- NAC atsitiktine tvarka gali pasirinkti keletą programos dalyvių ar jų tėvų ir jiems išsiųsti elektronines apklausas apie programos įgyvendinimo kokybę.
- Sutartu metu į AVO atvyksta NAC darbuotojas ir pagal numatytą programą vykdo kokybės vizitą.

- Per dvi savaites nuo kokybės vizito pabaigos NAC darbuotojas DofE programos koordinatoriui atsiunčia kokybės vizito ataskaitą. Jei koordinatorius sutinka su pateikta ataskaita, NAC darbuotojas ją persiunčia AVO vadovui. Jei koordinatorius nesutinka su pateikta ataskaita, NAC darbuotojas ją koreguoja bendru NAC ir programos koordinatoriaus sutarimu.
- Jei DofE dalyvių, jų tėvų, DofE vadovų, AVO vadovo ir NAC darbuotojo vertinimo išvados palankios, vėliau vieną kartą per metus AVO savarankiškai įsivertina savo progresą ir NAC siunčia kokybės įsivertinimo rezultatus. NAC darbuotojai atvyksta peržiūrėti kokybės įsivertinimo rezultatų tik AVO prašymu arba po 3 metų (bendra tvarka).

Kaip pasiruošti kokybės vizitui?

- Pokalbiui su DofE programos koordinatoriumi AVO turi būti skirta mažiausiai 120 min. (3 akad. val.), idealiu atveju pokalbyje dalyvauja ne tik programos koordinatorius, bet ir ją įgyvendinantys DofE vadovai.
- Pokalbiui su AVO vadovu turi būti skirta mažiausiai 15 min., pokalbis turėtų vykti **po** susitikimo su programos koordinatoriumi.
- Pokalbiui su 2-iem DofE programos dalyviais turi būti skirta mažiausiai 30 min. Pokalbyje DofE vadovai gali, bet neprivalo dalyvauti. Pokalbis turėtų vykti jaunuoliams gerai pažįstamoje aplinkoje (pvz., jų klasėje ar valgykloje).
- Esant poreikiui, į vizito planą galima įtraukti susitikimą su programos dalyvių grupe, jų tėvais, organizacijomis partnerėmis, DofE savanoriais.

Kokybės vizito programos pavyzdys

AVO pavadinimas	VšĮ „DofE įgyvendinanti mokykla“	
AVO adresas	Miško g. 11, Kaunas	
Kokybės vizito data	2018-02-20	
Kita informacija	-	
Laikas	Trukmė	Veikla
8.00	120 min.	Susitikimas su DofE koordinatoriumi ir DofE vadovais
10.00	30 min.	Susitikimas su DofE dalyviais

10.30	15 min.	Susitikimas su AVO vadovu
		Susitikimas su DofE savanoriais, partneriais, galimais rėmėjais
10.45	5 min.	Vizito pabaiga ir išvykimas
Už vizitą atsakingas NAC darbuotojas		<pildo NAC darbuotojas>

Ką turėčiau žinoti apie apdovanojimų ceremoniją?

DofE programos apdovanojimų ceremonija yra iškilmingas renginys, kurio tikslas – įteikti programos dalyviams ženklelius ir tarptautinius sertifikatus, taip pat sudaryti galimybę pasidžiaugti programos įgyvendinimo rezultatais tiek dalyvių tėvams (globėjams), tiek organizacijų, kurios vykdė programą,

nariams. Apdovanojimų ceremonija yra renginys, kuriame turite galimybę padėkoti jums padėjusiems savanoriams, rėmėjams, savivaldybių atstovams ar pan. Iškilmingas renginys organizuojamas du kartus per metus, dažniausiai birželį ir lapkričio–gruodžio mėnesiais. Renginys tradiciškai jau kelerius metus iš eilės vyksta Didžiosios Britanijos ambasadoje Vilniuje birželio mėnesį arba Švietimo ir mokslo ministerijoje vėlyvą rudenį.

„Pati ceremonija buvo ypatinga: savo kalbomis mus sveikino Didžiosios Britanijos ambasadorius Lietuvoje Andrew John Pierce, švietimo ir mokslo viceministras Gražvydas Kazakevičius ir nacionalinė programos vadovė Inga Čėsnaitytė, kurie vėliau mums ir įteikė apdovanojimus. Tačiau renginys nebuvo nuobodus ir nesibaigė vien oficialiomis kalbomis ir iškilmingais apdovanojimais: mus džiugino meniniai dalyvių pasirodymai, renginio vedėjo užduodami klausimai, o po oficialios dalies – Jurgio Didžiulio interaktyvus šou ir ypatingos, gardžios vaišės. Šis renginys, mano manymu, buvo nepakartojamas, nes visi jautėmės nepaprastai laimingi ir švytintys džiaugsmu, gavę sunkiu darbu ir pastangomis uždirbtus apdovanojimus, kurie yra ne tik pasididžiavimas, tačiau ir motyvacija nesustoti priimti iššūkius, siekti savo tikslų bei tobulėti.“

Klaudija, bronzos laureatė

Ką reikia padaryti iki ceremonijos?

- Likus 1 mėnesiui iki ceremonijos, reikia paraginti dalyvius pabaigti pildyti elektroninę pasiekimų knygelę ir peržiūrėti dalyvių elektroninės pasiekimų knygelės įrašus pagal tokius kriterijus:
 1. Ar visos veiklos yra atliktos 100 proc.?
 2. Ar yra įkelta bent po vieną kiekvienos veiklos įrodymą?
 3. Ar yra nuskenuotas ir įkeltas kiekvienos veiklos instruktoriaus vertinimas?
 4. Ar užpildyta visa informacija apie žygius ir įkelta žygio vertintojo ataskaita?
- Likus 1 mėnesiui iki ceremonijos, savo regiono koordinatoriui pateikti DofE programos dalyvių, kuriems pavyko pasiekti išsikeltus asmeninius tikslus ir įveikti kvalifikacinį žygį, sąrašą.

- Likus 3 savaitėms iki ceremonijos, atsiųsti savo regiono koordinatoriui sąrašą, kas iš mokyklos atstovų dalyvaus ceremonijoje ir kas iš dalyvių šeimos narių / draugų dalyvaus ceremonijoje. Kiekvienas dalyvis gali pasikviesti po 1–2 asmenis.
- Likus 3 savaitėms iki ceremonijos, atsiųsti savo regiono koordinatoriui sąrašą asmenų, kuriems norėtumėte oficialiomis padėkomis padėkoti už pagalbą įgyvendinant programą.

SVARBU. Pagalvokite apie savo ugdytinių talentus, netikėčiausius pasiekimus ir nuotykius keliaujant tikslo link. Galbūt apdovanojimų ceremonijos metu kuris nors jūsų ugdytinis galėtų ir norėtų pademonstruoti savo talentą? O gal papasakoti įkvepiančią istoriją?

Susisiekite su savo regiono koordinatoriumi :)

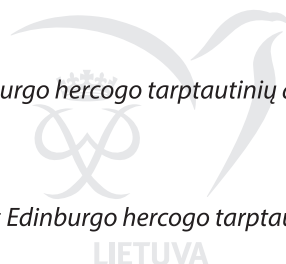
Padėkų pavyzdžiai:

Astai Matulevičienei

Už pirmos pagalbos mokymus Edinburgo hercogo tarptautinių apdovanojimų programos dalyviams

Gintautui Kėrui

Už orientavimosi vietovėje mokymus Edinburgo hercogo tarptautinių apdovanojimų programos dalyviams

SVARBU. DofE apdovanojimų ceremonija yra iškilmingas renginys, todėl skatiname priminti dalyviams aprangos etiketą. Rekomenduojamas aprangos kodas – *išėiginis kostiumas* (ang. *Informal*).

Kaip Edinburgo hercogo apdovanojimų programos komandai dirbti kartu?

Kiekviena organizacija, kuri įgyvendina DofE programą, turi komandą žmonių, kurie yra atsakingi už programos įgyvendinimo sėkmę. Tie žmonės užima tokias pareigybes:

- DofE programos koordinatorius
- DofE programos vadovas
- DofE programos žygių vadovas (7 priedas)

Kaip matysite 7 priede pateiktuose pareigybių aprašymuose, kiekvienas komandos narys turi savo atsakomybes, veiklos tikslus ir uždavinius, tačiau sėkmingam jų įgyvendinimui labai svarbu konstruktyvus dialogas, panašus programos prasmės suvokimas, orientavimasis į aukštą kokybę.

Rekomenduojame visai komandai susitikti kartą per mėnesį ir aptarti programos įgyvendinimo eigą, pabendrauti neformaliai, vieni kitiems papasakoti apie savo pareigybę ir veiklas, susijusias su

*Emociškai šiltas ryšys ir
pasitikėjimas vienas kitu –
sėkmingo bendradarbiavimo
pagrindas.
Viskas jūsų rankose :)*

Literatūra

1. 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo planai. (2017). Prieiga per internetą http://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas_pagrindinis_ugdymas_spec/BUP%20%C4%AEsakymas%202017-2019%20m.pdf. [5]
2. Bubnys, R. (2012). *Reflekyvaus mokymo(si) metodų diegimo aukštojoje mokykloje metodika: refleksija, kaip besimokančiųjų asmeninės ir profesinės raidos didaktinis metodas*. Šiauliai: Šiaulių valstybinė kolegija. [1]
3. Dorelaitienė, A., Žalkauskaitė, U. (2012). Savanorystė kaip jaunimo užimtumo forma perėjimo iš švietimo sistemos į darbo rinką laikotarpiu, *Societal Innovations for Global Growth*, 2012, No. 1(1), p. 890–897. [2]
4. Kairė, S. (2015). *The Duke of Edinburgh's apdovanojimų (DofE) poveikis programoje dalyvavusiems jaunuoliams Lietuvoje*, Magistro darbas. [7]
5. Kurapkaitienė, N., Kėžaitė-Jakniūnienė, M. (2011). *Būk savanoris – keisk pasaulį*. Europos komisijos atstovybė Lietuvoje. [6]
6. *LR savanoriškos veiklos įstatymas*. (2011). Prieiga per internetą <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.402802>. [4]
7. Ražanauskaitė, V., Kanišauskaitė, V. (2008). *Social work: Experience and methods*, Savanoriška veikla socialinio darbo studijoje. Prieiga per internetą <https://ejournals.vdu.lt/index.php/socialwork/article/view/712/642>. [3]

Planuok savo tobulėjimą dabar!

Bronza

Sidabras

Auksas

Vardas.....

Pradžia.....

DofE vadovas.....

SAVANORYSTĖ

Pradžia – pabaiga	
Veiklos kryptis (pvz.: pagalba žmonėms, aplin- kosauga)	
Konkreči veikla (pvz.: malkų prinešimas neį- galiam kaimynui, upių krantų valymas)	
Kur savanoriausiu?	
Koks tikslas?	
Ko išmoksiu?	
Veiklos vadovo vardas, tel., el. p.	

AKTYVI VEIKLA

Pradžia – pabaiga	
Veiklos kryptis (pvz.: krepšinis, joga)	
Konkreti veikla (pvz.: gerinti kamuolio vary- mosi greitį, išmokti ir tinkamai atlikti 10 jogos asanų)	
Kur užsiimsiu šia veikla?	
Koks tikslas?	
Ko išmoksiu, kokius įgūdžius gerinsiu?	
Veiklos vadovo vardas, tel., el. p.	

ĮGŪDŽIAI	
Pradžia – pabaiga	
Veiklos kryptis (pvz.: medijos ir komunikacija, muzika)	
Konkreči veikla (pvz.: trumpų vaizdo klipų kūrimas, mokymasis groti gitara)	
Kur užsiimsiu šia veikla?	
Koks tikslas?	
Ko išmoksiu, kokia nauda?	
Veiklos vadovo vardas, tel., el. p.	

Testo pildymo instrukcija

Jei teiginys sutampa su Tavo priežastimis rinktis savanorystę, prie teiginio įrašyk „Taip“. Jei su teiginiu nevisiškai sutinki, įrašyk „Ne“. Kadangi testas nesiuo tarpinio varianto, stenkis sutikti tik su tais teiginiais, kurie iš tiesų nusako Tavo nuostatas.

Aš noriu savanoriauti

TINKA

1. Nes savanorystė suteikia galimybę turiningai praleisti laisvalaikį
2. Nes man rūpi žmonės (ar kitas savanoriškos veiklos subjektas) ir likimas tų, kuriems suteiksiu pagalbą
3. Nes man tai patarė daryti draugas (pažįstamas)
4. Nes tai padeda man labiau pasitikėti savimi
5. Nes manau, kad svarbu padėti kitiems
6. Nes nesvarbu, kaip blogai jaučiuosi, savanoriška veikla man padeda užsimeršti
7. Kad įgaučiau daugiau darbinės patirties toje srityje, kuri mane domina
8. Nes man svarbu tiesiogiai prisidėti prie tos srities, kuri rūpi
9. Nes mano draugai ir (arba) kiti žmonės, kuriuos gerbiu, savanoriauja ar yra savanoriavę
10. Nes tuomet nesijaučiu toks vienišas
11. Nes savanoriaudamas galiu ugdyti tas kompetencijas, kurios bus reikalingos mano darbui
12. Nes galiu pabėgti nuo savo asmeninių rūpesčių ir problemų
13. Nes jaučiu, kad savanorystė gali padėti man užmegzti ryšius su įvairiais žmonėmis, kurių nesutikčiau įprastoje man aplinkoje
14. Nes jaučiu gailėstį ir užuojautą žmonėms (ar kitiems savanoriškos veiklos subjektams), kuriems reikia pagalbos
15. Nes matau, kad mano problemos ir sunkumai nublinksta prieš tų, kuriems reikia mano pagalbos
16. Nes manau, kad savanorystė gali padėti man susirasti darbą
17. Nes tai geras būdas išmokti dirbti komandoje
18. Nes per savanorišką veiklą aš galiu susirasti draugų
19. Nes savo veikla noriu prisidėti prie nelygybės mažinimo mūsų visuomenėje
20. Nes noriu pasisemti žinių iš patyrusių savanoriškos veiklos organizatorių

Taškų skaičiavimas

Dabar lentelėje surašyk savo atsakymų taškus: jei į teiginį atsakai „Taip“, lentelėje prie teiginio numerio įrašyk „1“. Jei parašei „Ne“, į lentelę atitinkamoje vietoje įrašyk „0“. Susumuok taškus ir palygink, kurios grupės taškų surinkai daugiausiai. Perskaityk toliau pateikiamą tos grupės aprašymą. Gali būti, kad surinksi vienodą ar panašų daugiau nei vienos atsakymų grupės taškų skaičių. Tai tiesiog rodo Tavo motyvų įvairovę.

1 atsakymų grupė		2 atsakymų grupė		3 atsakymų grupė		4 atsakymų grupė	
Teiginys	Taškai	Teiginys	Taškai	Teiginys	Taškai	Teiginys	Taškai
2		1		4		7	
5		3		6		11	
8		9		10		16	
14		13		12		17	
19		18		15		20	
Suma:		Suma:		Suma:		Suma:	

Rezultatai

1 atsakymų grupė: vertybių išraiška

Tau savanorystė savaime yra vertybė, o noras padėti kitam yra pagrindinė Tavo varomoji jėga. Tau svarbu būti aplinkoje, kur savanorių pagalba yra veiklos esmė. Tau reikia jaustis naudingam. Rinkdamasis organizaciją greičiausiai įvertinsi, kam naudinga savanoriška veikla ir ar tikrai jiems Tavo pagalbos reikia.

Pagalvok apie:

- ilgalaikę savanorišką veiklą ar net savanorišką tarnybą, nes ten paprastai labiausiai juntamas savanorystės poveikis ir nauda;
- sritis, kuriose savanorių darbas itin reikalingas ir veikla orientuota į tikslines grupes, kurioms savanorių pagalba yra esminė (pavyzdžiui, socialiai atskirti žmonės ar beglobiai gyvūnai).

2 atsakymų grupė: socialinis prisitaikymas

Tikriausiai Tavo aplinkoje yra žmonių, kurie įsitraukę į savanorišką veiklą. Šių žmonių patirtis paskatino ir Tave pradėti savanoriauti. Savanoriaujant Tau taip pat svarbu ieškoti naujų socialinių ryšių – draugų, bendraminčių, su kuriais galėtum praleisti laisvą laiką. Galbūt neseniai pakeitei gyvenamąją aplinką ir ieškai naujų pažinčių? Tikėtina, kad patrauksi savanoriauti ten, kur jusi stipriausią ryšį su žmonėmis. Tau bus labai svarbi tarpusavio santykių atmosfera organizacijoje, ir, jei reikės, ieškosi būdų jai gerinti. Tikriausiai esi pasirengęs praleisti daugiau laiko su kolegomis savanoriais, nei to reikės savanoriškai veiklai.

Pagalvok apie:

- grupinę savanorystę, suteikiančią galimybę išgyventi grupėje vykstančius procesus. Jie padeda geriau pažinti žmones, bendrauti su jais ir kurti prasmingus santykius, kurie Tau labai svarbūs;
- tarptautines savanoriško darbo stovyklas, kuriose vyksta ir intensyvus grupės gyvenimas, ir kiti Tave turtinsiantys socialiniai procesai: kultūrų pažinimas, bendras sprendimų priėmimas ir kt.;
- organizaciją, kuri ne tik užtikrina savanorišką veiklą, bet ir skiria išteklių savanorių grupei palaikyti – organizuoja seminarus, išskylas ar kitus laisvalaikio leidimo būdus.

3 atsakymų grupė: asmeninių problemų sprendimas

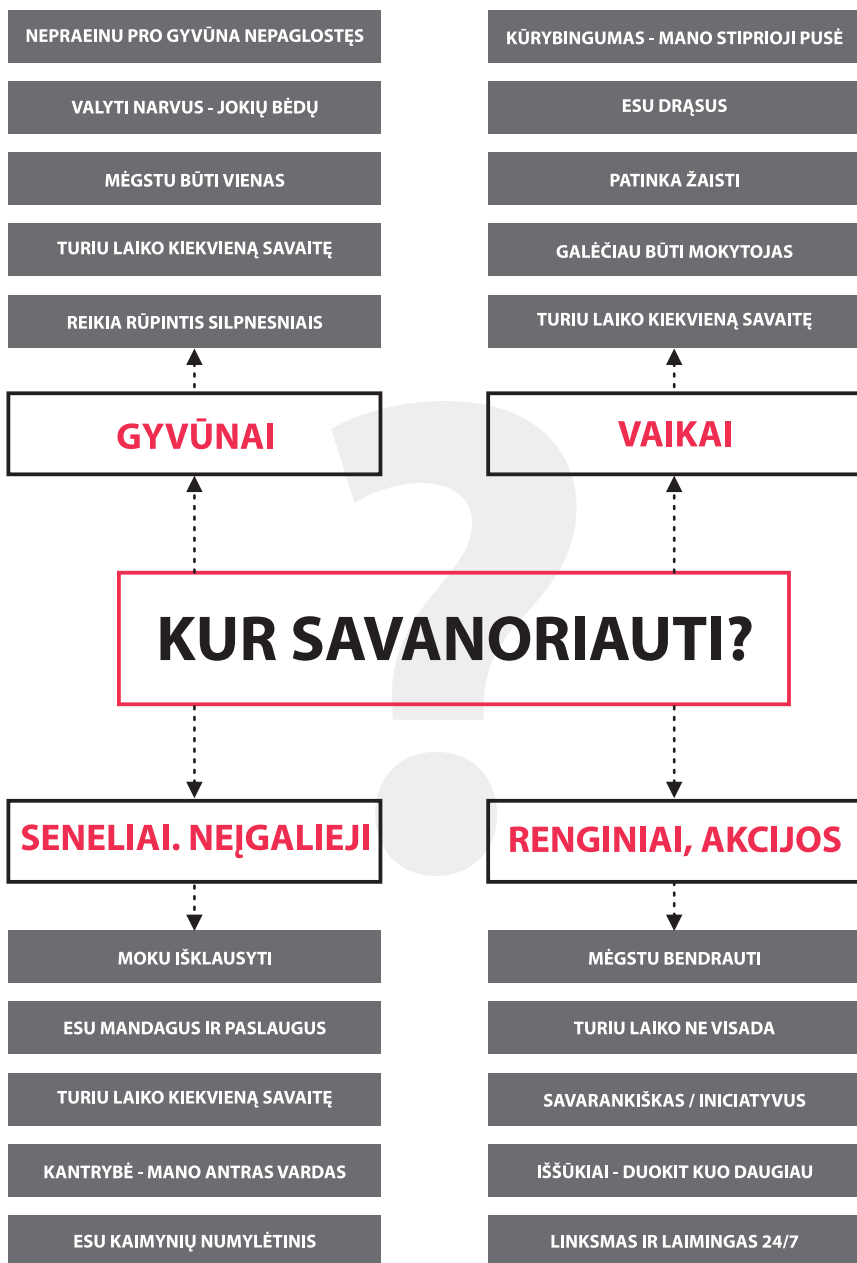
Padėdamas kitiems, sprendi ir kai kuriuos sau aktualius gyvenimo klausimus: vidinių konfliktų, pasitikėjimo savimi, savivertės, vienatvės. Kokie jie yra, geriausiai žinai tik Tu. Savanoriaujant Tau svarbu gauti aplinkos pripažinimą. Jis padės susikurti erdvę, kur jausiesi saugus ir galėsi atsiriboti nuo savo sunkumų. Taigi didžiausia paskata savanoriauti – asmeniniai tikslai. Tikėtina, kad į savanorišką veiklą įsitrauksi tiesiog intuityviai pajutęs, kad tai gali būti ta vieta, kur pasijusi saugus.

4 atsakymų grupė: žinios

Turbūt pagrindinis motyvas savanoriauti Tau yra galimybė tobulėti ir ugdytis rūpimoje srityje: ugdytis asmeninius gebėjimus, įgyti specifinių tam tikros srities žinių. Savanoriavimą sieji su savo esama ar būsima profesine veikla; įžvelgi, kad tai, ką norėtum gauti savanoriaudamas, gali didinti Tavo įsidarbinimo galimybes. O gal savanoriška veikla gali virsti darbo vieta? Todėl renkantis savanorystės vietą Tau visų pirma svarbu įvertinti, ar konkreti organizacija gali suteikti pakankamai galimybių mokytis ir tobulėti.

Pagalvok apie:

- sritį, kuri teiktų Tau galimybę praktiškai išbandyti tai, kuo domiesi ar ką ketini studijuoti. Pvz., jei domiesi gamta, iš arčiau ją pažinsi savanoriaudamas viename iš nacionalinių parkų;
- organizaciją, kuri nėra savo srities naujokė, bet jau turi sukaupusi patirties, kuri Tau galės pasiūlyti ne tik veiklą, bet ir savo žinių bazę, o jei pasirinksi ilgalaikę savanorystę, galbūt gausi galimybę pasitobulinti seminaruose ar mokymuose.

Planuoklis

Igūdžių dalis

_____ igūdžių srities planuoklis
<p>Kurios srities igūdžius norėtum patobulinti / įgyti? (pažymėk x)</p> <p> ☐ gyvenimo igūdžiai ☐ mokymasis ir kolekcionavimas ☐ mokslas ir technologijos ☐ kūryba / menas ☐ judesio menas ☐ medijos ir komunikacija ☐ gyvūnų priežiūra ☐ žaidimai ir sportas ☐ muzika </p>
Kaip sužinosi, ar gali tai daryti savo mieste / mokykloje?
Ką konkrečiai norėtum išmokti?
Kokių praktinių ir / ar socialinių igūdžių įgysi, kurie tau asmeniškai yra svarbūs?
Ką norėtum pasiekti? Koks tavo tikslas?
Kas tau galėtų padėti siekti tikslo?
Kaip ir kokius įrodymus galėsi pateikti, kad pademonstruotum pažangą?

Šiandien yra 201_ m. diena, prieš savaitių pradėjau DofE programą ir siekiu tokių tikslų:

- ...
-
-

Šiuos tikslus pasirinkau, nes.....

Kad pavyktų taip kaip noriu, turiu padaryti tokius žingsnius:

- ...
-
-

Siekdamas tikslų išgyvenu tokius jausmus.....

Tačiau šiandien man svarbiausia.....

Jei iškilis sunkumų, kreipsiuosi į.....

Pagalvok ir atsakyk į pateiktus klausimus, pasakok tarsi istoriją :)

Prisimink.
Ką nuveikėi?

Pagalvok.
Kas buvo svarbu tau? O kas buvo svarbu šalia buvusiems?

Pritaikyk.
Kur galėsi tai panaudoti?

Isivertink.
Kaip sekėsi?
Papasakok plačiau.

Kurk.
Ką dar galėtum nuveikti?

Kokybės vizito prasmė

DofE programa - siekiantiems tikslų! Programoje dalyvaujantis jaunuolis išsikelia konkrečius tikslus ir atkakliai jų siekia. Siekdami savo tikslų jaunuoliai nuolatos peržiūri savo progresą, įsivertina savo pažangą ir atitinkamai koreguoja savo tikslus. Lygiai taip pat tobulėja ir DofE vadovai, žygių vadovai ir vertintojai, Nacionalinio apdovanojimų centro darbuotojai, programą įgyvendinančios organizacijos.

Tikime, kad norėdami pasiekti savo tikslų, turime:

- 1 žingsnis: Aiškiai apsibrėžti, kokių rezultatų norime pasiekti
- 2 žingsnis: Įsivardinti, kas lemia mūsų sėkmę
- 3 žingsnis: Įsivertinti esamą situaciją
- 4 žingsnis: Atlikti veiksmus, padedančius siekti tikslų
- 5 žingsnis: Grįžti prie pirmo žingsnio ir kartoti procesą iš naujo

Bet kokio tobulėjimo sėkmę lemia du esminiai veiksniai: 1) noras tobulėti ir 2) tobulėjimą skatinančios nuostatos:

1. Mes, mūsų organizacija ir visi su DofE programa susiję darbuotojai / savanoriai privalome nuolatos tobulėti.
2. Visada įmanoma rasti ką dar patobulinti.
3. Tai, kad turime tobulėti, nereiškia, kad esame silpni. Nesiekiame rasti kaltų, bet kartu ieškome sprendimų.
4. Žmonės ir organizacijos gali nusistatyti tobulėjimo sritis objektyviu, sąžiningu ir pozityviu būdu.
5. Mokymasis iš patirties yra būtinas, norint tobulėti.

Šias nuostatas turėdami Nacionalinio apdovanojimų centro (NAC) darbuotojai atvyksta į kiekvieną DofE programą įgyvendinančią organizaciją (AVO) pirmaisiais programos metais. Jie kartu su DofE vadovais ir administracija peržiūri kokybės įsivertinimo rezultatus ir padeda susiplanuoti AVO tobulėjimą ateinantiems 3 metams.

Kokybės vizitai yra vykdomi visame pasaulyje, visose programą įgyvendinančiose organizacijose. Pasauliniame kontekste kokybės vizitų prasmė – užtikrinti programos įgyvendinimo kokybę, suteikiant visą reikiamą pagalbą ir palaikymą, siekiančioms tobulėti organizacijoms; ir/arba nutraukiant licenciją toms organizacijoms, kurios ją įgyvendina netinkamai.

Kokybės vizito tvarką, papildomus tikslus ir vertinimo kriterijus nustato kiekvienos šalies Nacionalinis apdovanojimų centras atskirai. Lietuvoje kokybės vizitais taip pat siekiama rinkti gerą organizacijų patirtį ir skatinti ją dalintis su kitomis, dar besivystančiomis AVO.

Kokybės vertinimo temos ir kriterijai

Kokybė vertinama 360° metodu, t.y. vertinime dalyvauja ir DofE vadovai, ir administracija, ir NAC darbuotojai, ir DofE dalyviai, ir jų tėvai. Esant poreikiui vertinime dalyvauja ir tarptautinio DofE fondo Londone atstovai bei organizacijos partnerės. Įtraukiant skirtingus veikėjus į vertinimo procesą tikimasi jį padaryti kaip įmanoma labiau objektyvų.

Programos įgyvendinimo kokybė organizacijose vertinama pagal šešias temas:

1. **Vadovavimas:** Pageidautina, kad organizacijos sprendimų priėmėjai aktyviai įsitrauktų į The Duke of Edinburgh's International Award programos ateities planavimą ir plėtros planų kūrimą, patys vadovautųsi programos vertybėmis ir principais ir taip rodytų pozityvų pavyzdį savo personalui, savanoriams, programos rėmėjams.
2. **Strategija:** Pageidautina, kad DofE apdovanojimų programa taptų integralia AVO dalimi, o ją įgyvendinant nuolatos būtų vadovujamasi nustatytais strateginiais tikslais. Šie strateginiai tikslai turi atsispindėti kituose dokumentuose, o ypatingai metiniuose veiksmų planuose.
3. **Žmogiškieji resursai:** Pageidautina, kad DofE apdovanojimų programą įgyvendintų pakankamas personalo ir savanorių skaičius, o esant poreikiui, netgi būtų sukurta žmogiškųjų resursų kuravimo sistema. Žmogiškųjų resursų kuravimo sistemos tikslas – padėti kokybiškai įgyvendinti DofE apdovanojimų programą ir apsaugoti personalą bei savanorius nuo „perdegimo“ užtikrinant ne per didelį darbo krūvį.
4. **Infrastruktūra, partnerystės ir resursai:** Pageidautina, kad DofE apdovanojimų komandai būtų žinomi AVO ir partnerių turimi resursai, jie būtų prieinami, jais būtų naudojamos programos plėtros, kokybės ir tęstinumo tikslais.
5. **Programos įgyvendinimas:** Pageidautina, kad būtų užtikrintas tinkamas DofE apdovanojimų programos įgyvendinimas ir vadyba.
6. **Rezultatai:** Pageidautina, kad programos įgyvendinimo rodikliai būtų nuolatos sekami, peržiūrimi ir vertinami, siekiant užtikrinti nuolatinį mokymosi iš patirties procesą, gerus darbo rezultatus ir pridėtinę vertę organizacijai.

Siekiant, kad visiems būtų aišku, kas konkrečiai vertinama, kiekviena tema yra suskirstyta į tobulėjimui svarbius aspektus. AVO vertina save kiekvienu aspektu paskirdamos sau balą nuo 1 iki 10, kur 1 yra prasčiausias įvertinimas, o 10 – geriausias.

1	Pradinis lygmuo	AVO yra tik pradėjusi dalyvauti programoje, todėl dar nėra galimybės pamatyti šio aspekto išpildymą, nes nėra jo įrodymų, supratimo apie kriterijaus prasmę arba noro jo išpildymo siekti ateityje.
2		Tik pradėjusi programą įgyvendinti AVO sieks gerinti šio aspekto išpildymą per ateinančius 1-erius metus.
3	Bazinis lygmuo	Galima pastebėti šio aspekto išpildymą, nes yra įrodymų apie jo įgyvendinimą, suprantama kriterijaus prasmė ir jo išpildymas grindžiamas konkrečiais planais.
4		
5		
6	Kokybės lygmuo	Galima pastebėti šio aspekto išpildymą, nes yra daug ir lengvai prieinamų įrodymų apie jo įgyvendinimą, aiškiai suprantama kriterijaus prasmė, jo išpildymas grindžiamas konkrečiais planais ir rezultatais.
7		
8		
9	Pavyzdinis lygmuo	Lengva pastebėti šio aspekto išpildymą, nes yra daug ir lengvai prieinamų įrodymų apie jo įgyvendinimą, aiškiai suprantama kriterijaus prasmė, jo išpildymas grindžiamas konkrečiais planais ir rezultatais. AVO kriterijų išpildo kelis metus iš eilės, gali lengvai įvardinti kaip geriausiai jo pasiekti, gali dalintis patirtimi ir su kitomis AVO.
10		

AVO – Apdovanojimus vykdanči organizacija, kuri gali būti bendrojo ugdymo mokykla, nevyriausybinė organizacija ar verslo įmonė, licencijuota Nacionalinio ar Regionio apdovanojimų centro.

1. **Vadovavimas:** Pageidautina, kad organizacijos sprendimų priėmėjai aktyviai įsitrauktų į The Duke of Edinburgh's International Award programos ateities planavimą ir plėtros planų kūrimą, patys vadovautųsi programos vertybėmis ir principais ir taip rodytų pozityvų pavyzdį savo personalui, savanoriams, programos rėmėjams.

	Pradinis lygmuo			Bazinis lygmuo			Kokybės lygmuo			Pavyzdinis lygmuo			Priežastis / įrodymas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.1. Organizacijos vadovas ¹ užtikrina, kad DoFE apdovanojimai būtų integruoti į AVO strategiją ir atpažįstami jų organizacijoje.													
1.2. Organizacijos vadovas identifikuoja esamus programos partnerius ir su jais palaiko nuolatinį ryšį.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
1.3. Organizacijos vadovas stiprina DoFE vadovų komandą, sudaro sąlygas programos vadovų ir savanorių tobulėjimui, juos skatina ir motyvuoja.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
Stiprybės:													
Tobulintina:													
NAC/RAC rekomendacijos:													

¹Mokyklos direktorius, nevyriausybinės organizacijos valdyba, asociacijos visuotinis narių susirinkimas ir pan.

2. **Strategija:** Pageidautina, kad DoFE apdovanojimų programa taptų integralia AVO dalimi, o ją įgyvendinant nuolatos būtų vadovujamasi nustatytais strateginiais tikslais. Šie strateginiai tikslai turi atsispindėti kituose dokumentuose, o ypačingai metiniuose veiksmų planuose.

	Pradinis lygmuo		Bazinis lygmuo		Kokybės lygmuo			Pavyzdinis lygmuo		Priežastis / įrodymas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2.1. AVO turi trijų metų DoFE apdovanojimų programos strategiją/metinius planus arba DoFE programos dalis aiškiai atsispindi visos AVO strategijoje.										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.2. Metiniuose organizacijos planuose numatoma DoFE apdovanojimų veiksmė organizacijai, pagrindinės tobulinimo kryptys, tikslai, vadyba, planuojami resursai, viešinimas.										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.3. AVO metinis planas yra pristatytas ir suderintas su administracija, siekiant ilgalaikiškesnio jų įsitraukimo ir paramos.										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Stiprybės:										
Tobulintina:										
NAC/RAC rekomendacijos:										

3. **Žmogiškieji resursai:** Pageidautina, kad DoFE apdovanojimų programą įgyvendintų pakankamas personalo ir savanorių skaičius, o esant poreikiui, netgi būtų sukurta žmogiškųjų resursų kuravimo sistema. Žmogiškųjų resursų kuravimo sistemos tikslas – padėti kokybiškai įgyvendinti DoFE apdovanojimų programą ir apsaugoti personalą bei savanorius nuo „perdegimo“ užtikrinant ne per didelį darbo krūvį.

	Pradinis lygmuo	Bazinis lygmuo	Kokybės lygmuo	Pavyzdinis lygmuo	Priežastis / įrodymas
3.1. DoFE vadovai, žygių vadovai, žygių vertintojai ir savanoriai susipažinę su programos filosofija, įgyvendinimo principais.	1	3	6	9	
	2	4	7	10	
	3	5	8		
	4	6	9		
	5	7	10		
3.2. Nuolatos keliama DoFE vadovų, žygių vadovų ir savanorių kvalifikacija.	1	3	6	9	
	2	4	7	10	
	3	5	8		
	4	6	9		
	5	7	10		
3.3. Organizacijoje užtikrinamas pakankamas žmonių, įgyvendinančių DoFE programą, skaičius. Numatyta darbuotojų / savanorių keitimosi/pavaldavimo procedūra.	1	3	6	9	
	2	4	7	10	
	3	5	8		
	4	6	9		
	5	7	10		
3.4. Efektyviai komunikuojama su jaunimu AVO viduje: informacija teikiama laiku, suprantamai.	1	3	6	9	
	2	4	7	10	
	3	5	8		
	4	6	9		
	5	7	10		
Stiprybės:					
Tobulintina:					
NAC/RAC rekomendacijos:					

4. Infrastruktūra, partnerystės ir resursai: Pageidautina, kad DoFE apdovanojimų komandai būtų žinomi AVO ir partnerių turimi resursai, jie būtų prieinami, jais būtų naudojamosi programos plėtros, kokybės ir tęstinumo tikslais.

	Pradinis lygmuo		Bazinis lygmuo		Kokybės lygmuo		Pavyzdinis lygmuo		Priežastis / įrodymas	
	1	2	3	4	5	6	7	8		9
4.1. AVO aktyviai bendradarbiauja su vietos bendruomene, savivaldybe, nevyriausybinėmis organizacijomis ir kitais partneriais.										
4.2. Organizacija turi DoFE programos biudžeto planą, siekiant užtikrinti programos stabilumą ir plėtrą. Plane numatytos reikiamos lėšos ir įranga.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.3. AVO veikiantį DoFE komanda turi galimybę naudotis jiems reikiamomis patalpomis, įranga ir priemonėmis (spausdintuvu, multimedia-projektoriaumi ir t.t.), finansais.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Stiprybės:										
Tobulintina:										
NAC/RAC rekomendacijos:										

5. **Programos įgyvendinimas:** Pageidautina, kad būtų užtikrintas tinkamas DoFE apdovanojimų programos įgyvendinimas ir vadyba.

	Pradinis lygmuo		Bazinis lygmuo		Kokybės lygmuo			Pavyzdinis lygmuo			Priežastis / įrodymas
5.1. DoFE programos įgyvendinimas yra paremtas organizacijos vidaus tvarka ir dokumentais.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
5.2. AVO bendradarbiauja su kitomis AVO.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
5.3. Žygių dalis organizacijoje įgyvendinama efektyviai, jai atsakingai ruošiamasi: laiku pateikiami planai NAC, dirbama su akredituotu vertintoju.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
5.4. Žygių vadovai turi reikiamą kvalifikaciją.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
5.5. Programoje dalyvauja mažiau galimybių turintis jauniems.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
5.6. Dalyvių atkritimas programos eigoje yra natūralus ir nežymus.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
5.7. Dalyviams sudaroma galimybė dalyvauti tarptautiniuose renginiuose.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

5.8. Nusiskundimai ir pasiūlymai iš DoFE dalyvių ir jų tėvų yra reguliariai fiksuojami, į juos laiku reaguojama.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Stiprybės:										
	Tobulintina:										
	NAC/RAC rekomendacijos:										

6. **Rezultatai:** Pageidautina, kad programos įgyvendinimo rodikliai būtų nuolat sekami, peržiūrimi ir vertinami, siekiant užtikrinti nuolatinį mokymosi iš patirties procesą, gerus darbo rezultatus ir pridėtinę vertę organizacijai.

	Pradinis lygmuo		Bazinis lygmuo			Kokybės lygmuo			Pavyzdinis lygmuo		Priežastis / įrodymas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
6.1. AVO padeda NAC rinkti statistiką ir vykdyti DofE dalyvių apklausos, siekiant vertinti jų pasitenkinimą programa.											
6.2. Laikomasi nustatyto programos biudžeto.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
6.3. Efektyviai naudojamosi EPK.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
6.4. Metiniame plane numatyti rodikliai yra pasiekti.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
6.5. DofE dalyvių tobulėjimas yra stebimas ir reflektuojamas naudojantis EPK ar kitu pasirinktu būdu.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
6.6. AVO darbuotojai planuoja kitų metų veiklas remdamiesi ankstesnių metų darbo patirtimi.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Stiprybės:											
Tobulintina:											
NAC/RAC rekomendacijos:											

Kokybės vizito organizavimas

Kokybės vizitas vykdomas kas 3 metus šia tvarka:

- NAC atsiunčia kokybės į(si)vertinimo formą AVO programos koordinatoriui. Laiške taip pat pateikiamos kokybės vizitui siūlomos datos.
- Per savaitę laiko licencijuota AVO pasirenka kokybės vizitui tinkamiausią datą ir atsiunčia kokybės vizito programą pagal NAC pateiktą formą.
- NAC patvirtina kokybės vizito programą ir datą elektroniniu laišku.
- AVO užpildo kokybės į(si)vertinimo formą ir atsiunčia ją NAC ne vėliau kaip 2 savaites iki pasirinktos kokybės vizito datos. NAC darbuotojai susipažįsta su kokybės į(si)vertinimo forma iki kokybės vizito.
- NAC atsitiktine tvarka gali pasirinkti keletą programos dalyvių, ar jų tėvų ir jiems išsiųsti elektrones apklausas apie programos įgyvendinimo kokybę.
- Sutartu metu į AVO atvyksta NAC darbuotojas ir pagal numatytą programą vykdomas kokybės vizitas.
- Per dvi savaites nuo kokybės vizito pabaigos NAC darbuotojas DoFE programos koordinatoriui atsiunčia kokybės vizito ataskaitą. Jei koordinatorius sutinka su pateikta ataskaita, NAC darbuotojas ją persiunčia AVO vadovui. Jei koordinatorius nesutinka su pateikta ataskaita, NAC darbuotojas ją koreguoja bendru NAC ir programos koordinatoriaus sutarimu.
- Jei DoFE dalyvių, jų tėvų, DoFE vadovų, AVO vadovo ir NAC darbuotojo vertinimo išvados palankios, vėliau vieną kartą per metus AVO savarankiškai įsivertina savo progresą ir NAC siunčia kokybės įsivertinimo rezultatus. NAC darbuotojai atvyksta kokybės įsivertinimo rezultatų peržiūrėjimui tik AVO prašymu arba po 3 metų (bendra tvarka).

Kokybės vizito programa turėtų atitikti minimalius reikalvimus:

Kaip pasiruošti kokybės vizitui

- Pokalbiui su DoFE programos koordinatoriumi AVO turi būti skirta mažiausiai 120 min (3 akad. val.), idealiau atveju pokalbyje dalyvauja ne tik programos koordinatorius, bet ir ją įgyvendinantys DoFE vadovai.
- Pokalbiui su AVO vadovu turi būti skirta mažiausiai 15 min, pokalbis turėtų vykti po susitikimo su programos koordinatoriumi.
- Pokalbiui su 2-iem DoFE programos dalyviais turi būti skirta mažiausiai 30 min. Pokalbyje DoFE vadovai gali, bet neprivalo dalyvauti. Pokalbis turėtų vykti jaunuoliams gerai pažįstamoje aplinkoje (pvz. jų klasėje ar valgykloje).
- Esant poreikiui, į vizito planą galima įtraukti susitikimą su programos dalyvių grupe, jų tėvais, organizacijomis partnerėmis, DoFE savanoriais.

Kokybės vizito dienotvarkė ir dienotvarkės pavyzdys:

AVO pavadinimas		
AVO adresas		
Kokybės vizito data		
Kita informacija		
Laikas	Trukmė	Veikla
Už vizitą atsakingas NAC darbuotojas	<pildo NAC darbuotojas>	

Kokybės vizito programos pavyzdys:

AVO pavadinimas	VšĮ „DofE įgyvendinanti mokykla“	
AVO adresas	Miško g. 11, Kaunas	
Kokybės vizito data	2018-02-20	
Kita informacija	-	
Laikas	Trukmė	Veikla
8.00	120 min.	Susitikimas su DofE koordinatoriumi ir DofE vadovais
10.00	30 min.	Susitikimas su DofE dalyviais
10.30	15 min.	Susitikimas su AVO vadovu
		Susitikimas su DofE savanoriais, partneriais, galimais rėmėjais
10.45	5 min.	Vizito pabaiga ir išvykimas
Už vizitą atsakingas NAC darbuotojas	<pildo NAC darbuotojas>	

DofE programą įgyvendinančios organizacijos komandos pareigybių aprašai

DofE programos koordinatorius

Atsiskaitymas	Programos koordinatorius atskaitingas Regiono apdovanojimų centrui (toliau – RAC) arba Nacionaliniam apdovanojimų centrui (toliau – NAC).
Paskyrimas	Programos koordinatorių skiria Apdovanojimus vykdančios organizacijos (toliau – AVO) vadovas.
Santrauka ir tikslas	Programos koordinatorius vaidina esminį vaidmenį užtikrinant The Duke of Edinburgh's International Award programos įgyvendinimo kokybę savo organizacijoje. Ji(s) palaiko kontaktą tarp RAC / NAC ir savo organizacijos (AVO), taip pat yra atsakinga(s) už programos vadybą, DofE vadovų paskyrimą, jaunuolių pasiekimų galutinį patvirtinimą AVO ribose.
Pagrindiniai pareigybės uždaviniai	<p>Yra pagrindinis tarpininkas tarp AVO ir NAC / RAC. Palaiko nuolatinį ir nenutrūkstamą kontaktą su DofE vadovais, NAC, RAC ir AVO valdyba.</p> <p>Užtikrina kokybišką DofE apdovanojimų programos įgyvendinimą ir identifikuoja galimybes aktyvesniam jaunuolių dalyvavimui.</p> <p>Tvarko su dalyvių saugumu susijusius DofE apdovanojimų programos įgyvendinimo nuostatus savo organizacijoje.</p> <p>Užtikrina programos viešinimą savo organizacijoje ir savivaldybės ribose, užsako reikiamą reklaminę medžiagą iš RAC / NAC, pasirūpina, kad su programa susiję mokėjimai būtų atlikti laiku.</p> <p>Užtikrina, kad programa būtų efektyviai pristatoma jaunuoliams AVO ribose. Rūpinasi, kad programą pabaigę jaunuoliai laiku gautų sertifikatus ir ženklelius. Bendradarbiauja su RAC / NAC organizuojant programos dalyvių apdovanojimų ceremonijas.</p> <p>Suburia programą įgyvendinančių savanorių ir darbuotojų komandą. Tvirtina DofE vadovų, žygių vadovų, žygių vertintojų ir savanorių kandidatūras, užtikrina jų kvalifikaciją.</p> <p>Priziūri, kad DofE vadovai ir dalyviai tinkamai naudotų elektroninę sistemą registruodami dalyvių pasiekimus.</p> <p>Nuolatos pristato DofE apdovanojimų programos įgyvendinimo rezultatus sprendimų priėmėjams savo organizacijoje.</p> <p>Užtikrina programos licencijos nuostatų laikymąsi.</p>

	<p>Teikia pasiūlymus sprendimų priėmėjams savo organizacijoje dėl DofE apdovanojimų programos plėtros ir įgyvendinimo savo organizacijoje, pristato kasmetinius veiksmų planus. Renka ir kaupia, o paprašius pateikia programos kokybės standartų laikymosi įrodymus, prižiūri DofE apdovanojimų programos kokybės aplanko pildymą. Savo elgesiu ir vertybėmis tinkamai atstovauja programai net ir ne darbo metu.</p>
Kita informacija	<p>Programos koordinatorius privalo dalyvauti įvadinuose programos mokymuose (1 lygmuo), kad tinkamai pasirengtų šioms pareigoms.</p> <p>Programos vadybos kursai (3 lygmuo) yra rengiami programos koordinatoriams ketvirtaisiais programos įgyvendinimo metais (RAC arba NAC sprendimu gali būti rengiami anksčiau), siekiant padėti programos koordinatoriams lengviau susitvarkyti su programos vadyba ir licencijavimo procesu. Šie kursai yra privalomi RAC, bet rekomenduojami visoms AVO.</p>
Programos koordinatoriaus kompetencijos	<p>Pagrindinės (būtinios):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas efektyviai bendrauti su suaugusiaisiais ir jauniu. • Gebėjimas efektyviai planuoti ir organizuoti veiklą. • Gebėjimas naudotis Microsoft Office programa ir naršyti internete. • Gebėjimas vadovauti personalui, siekiant pozityvaus poveikio programos dalyviams. • Gebėjimas užmegzti naujus ir palaikyti esamus efektyvius darbo santykius su įvairiais žmonėmis. • Gebėjimas planuoti ir valdyti laiką. • Gebėjimas kurti ir įgyvendinti ilgalaikius planus, identifikuoti personalo mokymų, išorinių resursų poreikius, kurie padėtų įgyvendinti DofE apdovanojimų programą. <p>Pageidaujamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Savanorystės / darbo DofE vadovo pareigose patirtis. • Vadovavimo personalui ar savanoriams patirtis. • Neformalaus jaunimo ugdymo organizavimo ar įgyvendinimo patirtis. • Domėjimasis jaunimo aktualijomis ir problemomis. Gebėjimas turimas žinias pritaikyti savo veikloje. <p>Asmeninės savybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sąžiningumas. / Lankstumas. / Motyvacija. / Buvimas autoritetu savo organizacijoje, kolektyvo pagarba. / Polinkis siekti aukštų kokybinių standartų. <p>Įsipareigojimas vadovautis DofE apdovanojimų principais.</p>

DofE vadovas

Atsiskaitymas	DofE vadovas atskaitingas programos koordinatoriui.
Paskyrimas	DofE vadovą skiria programos koordinatorius / AVO vadovas.
Santrauka ir tikslas	DofE vadovas atsakingas už programos įgyvendinimą organizacijoje. DofE vadovai – pilnamečiai asmenys, kurie yra atsakingi už dalyvių grupių palydėjimą ir tiesiogiai dirba su jaunuimais. Jie pataria programos dalyviams, juos palaiko, patvirtina jų pasirinktas veiklas, padeda išsikelti tobulėjimo tikslus ir patvirtina 5-ių programos veiklų pabaigimą. Kiekviena AVO privalo turėti mažiausiai du DofE vadovus, tačiau vienas jų gali eiti ir programos koordinatoriaus pareigas.
Pagrindiniai pareigybės uždaviniai	Užtikrinti aukščiausios kokybės DofE apdovanojimų programos vykdymą savo kuruojamų dalyvių grupėje. Užtikrinti saugumą kuruojamų dalyvių grupėje. Palaikyti dalyvius, renkantis DofE apdovanojimų programos veiklas, padėti išsikelti tikslus ir sudaryti veiklos vykdymo planus. Padrąsinti dalyvius reguliariai dalyvauti pasirinktoje veikloje ir užbaigti veiklą iki galo. Palaikyti dalyvių grupes, planuojant žygius. Palaikyti glaudų bendradarbiavimą su žygio vadovu. Užtikrinti tinkamą dalyvių grupių pasiruošimą žygiams. Apmokyti dalyvius naudotis elektronine sistema, numatyti jos naudojimą darbo su dalyviais procese. Patvirtinti dalyvių pasiekimus el. sistemoje. Bendradarbiauti su programos koordinatoriumi ir pranešti jam (jai) visą svarbią informaciją, susijusią su DofE apdovanojimų programa ar jos dalyviais. Užmegzti ir palaikyti glaudų bendradarbiavimą su dalyvių tėvais / globėjais. Pasirūpinti informacijos tėvams teikimu, susirinkimų organizavimu.
Kita informacija	DofE vadovai privalo dalyvauti įvadinuose programos mokymuose (1 lygmuo), norėdami eiti šias pareigas.
Programos koordinatoriaus kompetencijos	Pagrindinės (būtiniosios): <ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas bendrauti su suaugusiaisiais ir jaunuimais. • Gebėjimas organizuoti ir efektyviai planuoti veiklą. • Gebėjimas naudotis Microsoft Office baziniu paketu ir naršyti internete. • Gebėjimas įkvėpti ir motyvuoti jaunus žmones.

	<ul style="list-style-type: none"> • Darbo su jaunimu patirtis. • Gebėjimas užmegzti ir palaikyti efektyvius darbo santykius su įvairiais žmonėmis. • Gebėjimas planuoti ir valdyti laiką. <p>Pageidaujamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaunimo neformalaus ugdymo patirtis. • Vadovavimo personalui ar savanoriams patirtis. • Domėjimasis jaunimo aktualijomis ir gebėjimas turimas žinias pritaikyti AVO veikloje. <p>Asmeninės savybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sąžiningumas. • Buvimas autoritetu savo organizacijoje, kolektyvo pagarba. • Polinkis siekti aukštų kokybinių standartų. • Įsipareigojimas vadovautis DofE apdovanojimų principais. • Lankstumas. • Motyvacija. <p>Užsispyrimas.</p>
--	---

DofE žygio vadovas

Atsiskaitymas	Žygio vadovas atsiskaito programos koordinatoriui.
Paskyrimas	Žygio vadovą paskiria programos koordinatorius / AVO vadovas.
Santrauka ir tikslas	<p>Žygio vadovas privalo dėti maksimalias pastangas siekiant užtikrinti dalyvių saugumą žygio metu ir DofE apdovanojimų programos standartų laikymąsi.</p> <p>Visi žygiai, įskaitant ir bandomuosius žygius, turi būti prižiūrimi tinkamą kvalifikaciją turinčio suaugusio asmens, kuris gerai išmano dalyvių pasirinktą kelionės būdą ir viso žygio metu būna žygio teritorijoje. Žygio vadovas prisiima atsakomybę už dalyvių grupės saugumą ir gerovę organizacijos vardu. Žygio vadovas turi būti susipažinęs su dalyvių grupe, jos narių individualiomis stiprybėmis ir silpnėmis, pasirinktu maršrutu.</p> <p>Žygio vadovu gali tapti ir DofE vadovas. Už kiek dalyvių grupių gali būti atsakingas žygio vadovas, priklauso nuo AVO sprendimo.</p>

<p>Pagrindiniai pareigybės uždaviniai</p>	<p>Nuolatos komunikuoti su reikiama is asmenimis ir įstai gomis prieš kiekvieną žygį, per jį ir po jo.</p> <p>Prisiimti atsakomybę už dalyvių saugumą ir gerovę bandomųjų ir kvalifikacinių žygių metu.</p> <p>Užtikrinti, kad visi žygio dalyviai turėtų tinkamą įrangą ir priemones.</p> <p>Patikrinti, ar žygio dalyvių grupės pasirinko tinkamus ir gerai suformuluotus tikslus savo kvalifikaciniams žygiams.</p> <p>Užtikrinti, kad žygio dalyvių grupės tinkamai susiplanuotų ir užpildytų reikiamus dokumentus pasirinktam žygio maršrutui, naudodamiesi maršruto kortelėmis ar kitomis planavimo formomis, esančiomis žygio aplanke.</p> <p>Užtikrinti, kad organizuojami žygiai atitinka DofE apdovanojimų programos keliamus reikalavimus.</p> <p>Susidaryti žygio priežiūros planą ir užtikrinti darbą pagal susidarytą planą. Jei yra pagalbinių asmenų, užtikrinti, kad jie taip pat veiktų pagal sudarytą planą.</p> <p>Įvertinti pasirinkto žygio maršruto ir žygio vietovės riziką.</p> <p>Užtikrinti sklandų bendradarbiavimą su išoriniu paslaugų teikėju, jei žygio organizavimo paslauga yra perleidžiama paslaugos teikėjui.</p>
<p>Kita informacija</p>	<p>Žygio vadovas privalo pateikti nustatytą kvalifikaciją įrodančius dokumentus. Jis (ji) taip pat privalo pabaigti žygių organizavimo mokymus (2 lygmuo) prieš pradėdamas (-a) eiti šias pareigas.</p>
<p>Programos koordinatoriaus kompetencijos</p>	<p>Pagrindinės (būtiniosios):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Būti susipažinusi am su DofE žygių ugdomuoju, reikalavimais, sąlygomis. • Patirtis organizuojant patirtinį mokymą si gamtoje. • Patirtis organizuojant žygius pasirinktu kelionės būdu. • Puikūs orientavimosi aplinkoje ir stovyklavimo įgūdžiai. • Supratimas, kaip reikia prižiūrėti DofE dalyvių grupę nuotoliniu būdu. • DofE apdovanojimų programos tikslų ir principų žinojimas. • Gebėjimas bendrauti su suaugusiais žmonėmis ir jaunimu. • Gebėjimas efektyviai planuoti ir organizuoti savo darbą. • Puikiai mokėti naudotis Microsoft Office baziniu paketu, naršyti internete. • Gebėjimas įkvėpti ir motyvuoti jaunas žmones dirbti komandoje. • Gebėjimas užmegzti ir palaikyti efektyvius darbo santykius su įvairiais žmonėmis.

	<ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas planuoti laiką, atsižvelgiant į turimą užduočių kiekį. <p>Pageidaujamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaunimo neformalaus ugdymo patirtis. <p>Asmeninės savybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sąžiningumas. • Buvimas autoritetu savo organizacijoje, kolektyvo pagarba. • Polinkis siekti aukštų kokybinių standartų. • Įsipareigojimas vadovautis DofE apdovanojimų principais. • Lankstumas. <p>Motyvacija.</p>
--	--

Dalyvio vardas _____ **Data** _____

Kuri veikla kelia daugiausiai iššūkių? Kas ją atliekant sekasi gerai?	Kas sekasi ne taip, kaip tikėjaisi / norėčiau?
Ko turėčiau išmolti, ką geriau atlikti?	Ką mano veiklos vadovas galvoja, ką turėčiau išmolti atlikti geriau?
Ko išmokau ir sužinojau atlikdamas veiklą? Ką daryčiau kitaip?	Ką mano veiklos vadovas mato kaip galimybę man tobulėti? Ką, jo nuomone, turėčiau daryti kitaip?

Užrašai ;)

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

Užrašai ;)

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

www.dofe.lt

<https://www.facebook.com/DofELithuania>

<https://www.youtube.com/DofELithuania>

